

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Dispytatio V. De impeccabilitate humanitatis Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

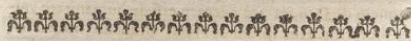

DISPUTATIO V.

De impeccabilitate humanitatis Christi.

VM impeccabilitas nihil aliud sit, quam oppositio impossibilitatis cum peccato, atque oppositio hæc formalis solum, atque etiam antecedens esse possit, si ex parte actus primi aliquid cum peccato pugnant apponatur, de vtraque impeccabilitate humanitatis Christi disputandum erit, an vi unionis hyposthatice ipsi euenerit? Tertio: an eiusdem vi pugnet cum peccato habituali, & originalibus, eiusque reatu? Quarto, an etiam humanitas pugnet cum omissione operum etiam, quæ ex solo concilio, non ex præcepto erant? Quinto an in aliquo voluntas humana Christi potuerit à diuina discordare? Cuius occasione, an aliqua humanitatis Christi voluntas impleta non fuerit? examinabimus: quæ omnia, an vi unionis formaliter humanitati, eiusque voluntati conueniant discutienda sunt: quare ad controuersiam hanc de effectibus intrinsecis incarnationis disputanda merito veniunt.

QVÆSTIO I.

An Christi humanitas vi unionis hyposthatice sit consequenter impeccabilis.

ENSVS questionis in aperto est: nempe an vi unionis hyposthatice aliquid ponatur in humanitate Christi formaliter cum peccato impossibile, vt eo posito ob formalem repugnantiam illius nequeat peccatum simul induci.

CERTAMEN I.

humanitas Christi non peccauit, sed & consequenter peccare minime potuit.

HUMANITATEM Christi de facto non peccasse, neque originaliter, neque actualiter de fide est. De originali peccato solum Hæretici fortasse dissentiant, qui humanitatem vnioni ad verbum præxitisse docuere, de quibus supra, atque expressè Nestorius controuers. 2. de necessit. incarnat. disputatione vltima, quæstione 5. certamine 4. de peccato actuali errauit apostata Præmonstratensis Lydano teste apud Vasq. disputatione 61. capite 1. asserens Christum in cruce desperasse, dum aiebat: *Deus meus vtr quid dereliquisti me.* Matthæi 27. 49. & Marci 15. 34. Hunc eundem errorem, sicut & veteres alios exhumatos, vel potius inferno erutos discipulis tradidit Caluinus apud Maldonatum commentario in eum Marth. locum. Sed tamen contra Nestorij errorem de Christi originali militant Luc. 1. *Quod enim ex te natus est, concipietur iuxta Patres, & interpretes, Sanctum vocabitur Filius Dei, atque illud clarius de hominis Christi, siue humanitatis eius conceptione eodem capite dubitanço Iosepho de Iponse ventre dictum. Quod enim in ea natum est de Spiritu Sancto est, vbi, natum, cum ante partum diceretur pro conceptum positum fuisse dubitari non potest, id quod Patrum interpretationi eiusdem verbi primo loco positi fidem*

facit non exiguum. Cum eodem sensu vtrouique ab Angelo eandem vocem usurpatam, dum de eodem mysterio loquebatur, dubitandum non sit. Ratio à priori: quia humanitas Christi per semen virile propagata non fuit, ac p̄inde neque in pacto Adami inclusa: quare non solum ab originali immunis fuit, sed neque eius debito obnoxia.

2. Apostata vero illius, & Caluinistarum errorem de peccato actuali aperte conuellunt illa ad Hæbr. 4. *Tentatum per omnia pro similitudine absque peccato*, & cap. 7. n. 26. *Segregatus à peccatoribus, & excelsior cælis factus id est distantiior à peccato omni, quam cæli terra loco sint distiti*, & 1. Petr. 1. *Qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius.* At quomodo non inuentus in ore dolus si eis vocibus, *ut quid dereliquisti me*, desperasset, aut quo pacto si de patre desperasset statim spiritum Patris manibus committeret? dicens. *Pater in manus tuas commendo spiritum meum*: vt doctè expendebat Maldonatus. Ratio etiam huic errori repugnat. Cum enim numquam humanitas non vnita hyposthatice verbo extiterit, ac proinde nunquam non fuerit sancta, à Deitate, & à verbi persona, ac naturalis Dei filia, nunquam potuit habere, nedum habuit, de facto peccatum non solum aequale, sed neque originale, & si pacto inclusa humanitas, atque illi obnoxia assereretur humanitas, vt ex sequenti conclusione constabit. quod si Corinth. 2. de Christo dicitur. *Pro nobis peccatum fecit.* Non peccatum peccati nomine, sed hostia pro peccato intelligitur, vt ex loco integro claret, qui sic habet: *Eum, qui peccatum non fecerat pro nobis fecit, Deus, peccatum*, nempe ipsum Christum peccatum fecit Deus, cum tamen nec Christus peccatum esse possit propriè, sed pro peccato hostia, nec Deus peccatum propriè facere possit. Si autem alibi peccatum tribui Christo legitur, non ipsius sed nostrum est, cuius debitum, vt pro nobis satisfaceret, soluendum misericorditer suscepit; Caluini ratio, seu potius delirium erat. Oportuisse Christum, in quem; vt potè peccatorum hominum fiduciosorem, ira nobis debita à Deo effundebatur, omnes damnatorum penas deplere, in quibus est desperatio. Sed cur non cum etiam blasphemasse docer, cæteraque mala, quæ demonibus in panam à Deo permittuntur admisisse? deinde an Christi satisfactio pro peccatis pœnæ magnitudine, ac potius è dignitate satisficientis metienda est.

3. Circa peccati impossibilitatem consequentem in humanitate Christi ratione unionis hyposthatice Scotus in 3. dist. 2. q. 1. §. *Ad argumenta principalia*, d. 12. q. 1. cum suis Garbr. q. vnic. art. 2. (vbi Durand q. 1. & 2.) & d. 1. q. 2. a. 1. circa fin. Henricus quodlib. 6. q. 6. docent humanitatem Christi, etiam cum vnione hyposthatice posse peccare, neque habere consequentem adhuc impossibilitatem peccandi, id quod videtur insinuare Alex. 3. p. q. 7. m. 2. a. 1. q. 11. m. 1. q. 12. m. 1. a. 1. Reliqui tamen Theologi docent vi unionis humanitatem Christi esse consequenter impeccabilem ita Magist. in 3. d. 12. c. 2. S. Th. q. 2. a. 1. & 2. S. Bonau. a. 2. q. 1. & 2. Ricard. & Palud. q. eadem Capreol. q. vnic. a. 1. & 3. Almain. d. 1. q. 2. post init. Dionys. Cisterciens. q. 3. a. 2. Molin. 1. p. q. 14. a. 13. d. 18. m. 4. ad quam etiam quæstionem Caier. Bannez. & Nazar. Vasq. d. 61. c. 3. Soar. d. 33. Valent. q. 15. punct. 2. Ragusa d. 114. Becan. c. 12. q. 3. concl. 4. Monzeus d. 9. c. 2. Granad. tract. 10. d. 2. vterque Hurtado, & Lugo d. 26. Vvadingo d. 8. dub. 1. Bernal. d. 43. sect. 1. alijque, è quibus nonnulli temeritatis notant sententiam aduersam: ego vero paulo solum duriores iudico, quam si cum gratia peccati composibilitas asseratur, quam de potentia absoluta asserere nullam mereatur censuram, ex natura rei aliquam. Probatur conclusio ex 1. Ioan. 3. *Omni qui natus est ex Deo peccatum non facit: quia semen ipsius in eo manet, & non potest peccare, quia ex Deo natus est.* Atqui Christi humanitas vi unionis Dei filia naturalis, sanctaque infinite est, atque habens semen Dei in se: ergo quandiu vnionem habet, non facit nec facere potest peccatum; alioqui si posset mala causalitas assereretur à Ioanne peccati non facti à Filio Dei, etiam

etiam adoptiuo: quia Dei filius est, Deique semen in eo manet.

4 Secundo probatur ex verbis Naz. orat. 36. 4. de Theolog. probatis à Synodo Constantinopolitano 3. gener. 6. act. 17. & 18. à Florentina gener. 8. instruct. Armenor. post sess. vltimam quæ sic habent: *Illius enim voluntas, Christi, cum tota Deificata sit Deo procul dubio non aduersatur.* August. de incarnatione Verbi circa fin. *Sicut vas ipsum, quod substantiam continet vnguenti nullum genus aliud potest recipere liquoris: ita anima Christi, velut in quo inerat substantia vnguenti, nempe sanctitatis, impossibile fuit, vt contrarium reciperet odorem 11.* Et correptione, & gratia. *Neque enim metuendum erat, ne isto ineffabili modo in vnitatem persone à verbo Deo natura humana suscepta per liberum voluntatis peccaret arbitrium: cum ipsa susceptio talis esset, vt natura hominis à Deo ita suscepta nullum in se motum male voluntatis admitteret.* Anselm. 2. Cur Deus homo cap. 10. init. Christum peccare non potuisse ait, quia erat Deus. Athanas. 1. de incarnat. post init. *Verbi tamen incarnatio secundum naturam Dei facta nostrorum vitiorum susceptibilis non fuit, quæ ex vetustate etiam, hoc tempore herere in nobis solent.* Post pauca: *in eo miraculum est, quod Dominus homo factus est sine omni peccato.* Consonat Hilar. 10. de Trinit. Cyrill. Alex. contr. Antropomorphit. cap. 23. *Stolidi vero, ac dementes sunt qui ipsum etiam Christum, nescio quo pacto peccare posse affirmant: eam ob causam quod in eadem atque nos specie fuerit versatus.* Quibus consequens, vt minimum humanitatis Christi impeccabilitas asseritur.

CERTAMEN II.

Eadem conclusio à ratione probatur.

1 Verum enim vero, licet conclusio impeccabilitatis consequentis humanitatis vnitæ firma adeo ab autoritate sit, à ratione infirmè ab aliquibus probatur Suarez sect. 1. ex eo probatur quia peccatum, vt potè actio Christi esset venerabile, cum ei essentia sua venerabilitas repugnet. Negatur facillè: non enim omnia, quæ naturæ vnitæ hypotheticæ esse possent venerabilia sunt, nisi in eis capacitas venerabilitatis supponatur: alioqui si natura assumeretur equina, vt potest hinnitibus, & calcitratio eius venerabiles essent. Item Iudæ osculum, & labia, Malchi alapa cadentis Christum manus, ac colaphisantium, & tortorum, quæ Christum æquè arctè, imò arctius, ac vestes contigerunt venerabiles sicut Christi vestes sunt venerabiles essent, cum ergo peccatum essentia sua turpissimum, atque execrandum quid sit, licet à natura vnita prodiret venerabile minimum foret. Sic etiam asserimus omnes naturam irrationalem sanctificandam à Deitate, & persona verbi non fore, etsi assumeretur, vt potest, quia irrationalia sanctitatis omnis incapacia sunt, Thomistæ eam, vt plurimum rationem, assignant: quia cum actiones suppositorum sint. Si natura humana vnita supposito diuino peccaret, peccaret, ac peccare diceretur Deus verbum: qua ratione vt Soarius libenter ad consequentem hanc impeccabilitatem, sicuti, & ad antecedentem posset. Ostendi tamen falsum esse illud principium in sensu, quo ab his vsurpatur: quare absurdum solum esset, quod verbum per idiomatum communicationem, ac Deus diceretur peccare, si peccaret humanitas vi vnionis in verbo supposita. Hoc autem non irrationabiliter absurdum esse aduersarij negarent: etenim non minus repugnat verbo, ac Deo mors, quam peccatum: & tamen sine absurdo per idiomatum communicationem dicitur verbum, ac Deus mori: ergo sine absurdo per eandem diceretur peccante humanitate peccare.

2 Respondent ex S. Th. q. 29. de verit. art. 1. ad 1. prædicata, quæ per se primo conueniunt supposito, si diuino repugnet non posse per idiomatum communicationem dici de Deo, ac supposito diuino, vt patet, inquit,

in prædicato creaturæ. Cum ergo peccatum, vt potè actio, per se primo conueniat supposito, cuius actiones omnes sunt, ac diuino supposito repugnet, nequit de Deo per communicationem idiomatum dici: sed doctrina allegata non est S. Th. vt mox ostendam, sed falsa, falsoque illi principio nititur à nobis sæpè reiecto, ac tandem implicat cum Thomistarum ratione, quam impugnamus S. Th. doctrina loco citato est ea quæ hypothetici secundum se, sine consortio nature conueniunt, si diuinæ repugnet, non posse de Deo dici, ac supposito diuino per idiomatum communicationem, vt esse creaturam, incipere esse, quia sensus, vel saltem æquiuocato illius esse potest suppositum diuinum ea omnia habere: cum autem peccatum non conueniat supposito sine consortio nature, non obest regula S. Th. quominus per idiomatum communicationem peccare dicatur, sicut dicitur mori. Secundo doctrina ille falsa prorsus est: quia esse creaturam nõ magis dicit actionem suppositi propriam, quam mori, & tamen dicitur per hos de Deo per communicationem idiomatum ex regula illa. Item ambulatio, fletus, commestio, actiones, & per se primo dictæ in horum doctrina de supposito sunt, & repugnant diuino, & tamen per idiomatum communicationem dicuntur de Deo. Denique iuxta hanc doctrinam non inferitur absurdum quod ratio Thomistarum intendit. Cum enim peccatum per eos dicitur per se primo de supposito, & repugnet diuino sicut esse creaturam, sicut licet dicitur de humanitate esse creaturam, non statim dicendum est per idiomatum communicationem de Deo, ita nec peccare, etsi de humanitate vnita diceretur. Hoc ipsum confutat Granados nostri solutionem, quod de Deo per idiomatum communicationem ea solum dicantur prædicata, & actiones quas Deus amat, peccatum autem, nec amare quidem potest. Bene ergo etsi peccaret humanitas non inferitur Deum, ac verbum per idiomatum communicationem dicendum esse peccare vt tua ratio contendebat. Regula etiam hæc est falsa: quia licet Deus permissiue solum atque omisiuè se haberet circa mortem Christi non voluit, sed per suspensionem puram decreti concurrenti ad vitæ ipsius conseruationem, sicque humanitas Christi obiret, Deus tamen ipse per idiomatum communicationem diceretur mori: ergo communicatio idiomatum non pendet ex eo quod prædicata, quæ de altera natura dicuntur Deus vult, & amat, vt patet in occisione, & passione, vt à Iudæis, quam ab illis passus dicitur Deus, quin vt ab illis Deus illam amarit, tum adeo vt sic, fuerit execrabilis.

3 Probanda ergo conclusio est primo: quia sanctitate Deitatis communicatæ humanitati vi vnionis hypotheticæ redditur humanitas impotens etiam antecedenter ad peccandum: ergo nequit peccare consequenter. Patet consequentia: quia ex potentia, siue possibilitate consequentis in eisdem circumstantiis recte inferitur potentia antecedens in actu primo ad consequens, siue ad actum secundum. Assumptum vero antecedens probabitur abundè à quæst. 2. Sed ne conclusio hæc facilius, & clarior à difficiliiori illa pendat, probatur secundo ratione à Patribus recitata in summa, atque explicatius eformata à Valquez c. 6. Monzo c. 1. Lugo sect. 2. quam sic ergo eformo gratia, & sanctitas prædicato suo repugnat formaliter cum peccato, siue contrariè siue contradictoriè, ergo quo maior, peccatorque sanctitas est, magis fortiusque pugnabit formaliter cum peccato: atqui sanctitas humanitatis vnitæ est maxima quæ potest adesse, atque infinita abilitate nempè Deitatis, & personæ diuinæ, à qua deificatur, atque substantia tota vnguenti vngitur, & sanctificatur, vt Patres aiebant: ergo fortissimè, atque insuperabiliter cum peccato vbi primum adest humanitati formaliter pugna pugnabit, ac secum illud in humanitate minime patietur, quod ipsum est. Impeccabilitas consequens humanitatis vnitæ. Hinc frigit Durandi obiectio, quæ licet positione huius sanctitatis per Deitatem nihil verum addatur potentie humanitatis ad resistendum peccato ex parte actus primi, nihilque immutatur po-

rentiæ ad peccandum, actus secundus peccati impeditur formaliter per impossibilitatem cum forma opposita, & supposita est: ad utramque autem impossibilem formam coniungendam nunquam fuit potentia in humanitate, ac proinde Deum, cuius tantum ea coniugenti potentia est peccatum refunderetur, quod cum præsupposita Deitatis sanctitate in humanitate iungeretur.

QVÆSTIO II.

Fueritne vi vnionis humanitas Christi antecedenter impeccabilis.

OST consequentiam humanitatis Christi impeccabilitatem de antecedenti inquirimus.

CERTAMEN I.

Difficultatis punctum, & conclusio affirmans autoritate probata.

I CVM peccabilitas antecedens si potentie indifferentia ad peccandum, vel non peccandum, impeccabilitas erit determinatio potentie ad non peccandum (sive ea determinatio actiua sit, sive impeditiua solum) se ex parte actus primi tenens. Licet enim obseruatione præcepti fiat pro hoc instanti durationis peccatum, seu transgressio opposita voluntati impossibilis: cum tamen impedimentum hoc non se teneat ex parte actus primi potentie liberæ ad peccandum, vel obseruandum præceptum, sed vsu, & actu secundo ipsius inducatur, libertatem ad peccandum non impedit: quocirca impedimenta quæ se ex parte actus primi tenent ad peccandum absolute excluda debent per se præsupponi ex parte actus primi potentie vt libera ad peccandum maneat in hac duratione. Cum enim physica sui assistentia potentiam impediunt in actu primo ad peccandum quovisque eorum negatio pro ea duratione adit nequit esse potentia expedita in actu primo ad peccandum, quare neque in actu primo potens ad utrumlibet, in quo libertas, & differentia ipsius essentialiter consistat: vero impedimentum potentie ex parte actus secundi appositum, vel apponenda non debeat supponi excluda ad indifferentiam, & libertatem potentie in actu primo, cum eam eiusque vsu sequantur: quod si per accidens libertatis vsu præueniant, quæ per se illum sequi nata sunt, quippè, quæ per se ad actum spectant secundum, quia extrema sunt, ad quæ indifferentes potentia, tanquam ad actus suos comparatur, per accidens potentie libertatem impediunt, ac proinde, eorum etiam sic per accidens vsu libertatis præuenientium, negationes ex parte potentie liberæ in actu primo supponendæ sunt: patet in gratia infusa à Deo independentem ab vsu libertatis ad peccandum, quæ libertatem in actu primo ad peccatum cum ipsa impossibile prorsus abolet: quare gratia independentem ab vsu libertatis collata negatio ex parte potentie liberæ ad peccandum in actu primo supponenda est: verum cum id non per se, naturaque sua habeat gratia, vt independentem ab vsu libertatis ad peccandum donanda sit de se impedimentum libertatis non est, neque eius absolute negatio supponi ex parte actus primi debet ad libertatem seruandam potentie ad peccandum, sed solè vt independentem ab vsu libertatis collata; quod secus euenit in his, quæ de se, naturaque impedimèta sua sunt ex parte actus primi. Contra vero si ea quæ natura sua impeditiua libertatis in actu primo sunt, atque à Deo dari independentem ab vsu libertatis exposcunt dependentem ab eo donentur, vt quandoque possunt per accidens libertatem seruabunt, quia ex parte actus primi supponuntur excluda, quem eiusque

R. P. Chr. Top. de Origa, de Dei incarnat.

vsu tunc pro posteriori sequuntur.

2 Tota ergo difficultas est an vi vnionis hypostaticæ aliquid sit in humanitate, quod natura sua potentiam voluntatis instructam cogitatione sancta retrahent à peccato, & mala suadente peccatum, ac proinde indifferentem, & liberam ad peccandum ex parte actus primi ita impediatur, vt non solum potestate consequenti, quia formaliter assert sanctitatem cum peccato, & actu secundo eiusmodi potentie liberæ impossibilem, aut quia collatum sit per accidens independentem ab vsu libertatis circa peccatum, vt eo durante pro duratione illa nequeat voluntas peccare; ac proinde nisi ex parte actus primi eius negatio supponatur nequeat esse in Christi voluntate ad peccandum pro ea duratione libertas: quod plim est in sensu diuino vnionis in hoc instanti posse peccare, id est si ab ea diuidatur, seu separata esset pro hoc instanti vnio, non autem in sensu composito, id est posita vnione peccare non posse. Licet enim semel posito quouis pugnantem solum formaliter cum peccato nequeat esse pro eodem instanti peccatum, aut nisi antecedenter cum illo pugnet, pro hoc eodem instanti potuisset non poni, & poni loco eius peccatum, vt patet, alius enim sensus diuinus, quem solum Recentiores recognoscunt pro alio instanti sequenti, solum inseruit quæstioni tertie de inamissibilitate vnionis per peccatum. Denique dixi vi vnionis, quod formaliter intelligendum in hac quæstione est non radicaliter, & illatiuè. Cum enim vnio hypostatica radix sit vnionis beatæ, & Charitatis inde necessario ortæ, quarum veras potentiam abolet ad peccandum dubium non est quin humanitatem Christi, sicut, & cæterorum Beatorum, impeccabilem reddat radicaliter. Vt ergo de specialiori, ac non commune Beatis Christi impeccabilitate antecedenti vi vnionis hypostaticæ in humanitatem inducia sit quæstio, illud vi vnionis formaliter est accipiendum non radicaliter.

3 Sic igitur explicatam antecedentem impeccabilitatem humanitatis Christi vi vnionis hypostaticæ defendunt Scholastici Doctores, qui eius impeccabilitatem consequentem vi vnionis hypostaticæ defendebant q. i. cert. i. n. 2. Est item expressa Patrum sententia, quos magno numero referunt Valq. Monachus nostrique reliqui. Dionys. Alex. epist. Contra Paul. Samosatensem. *Nisi fuisset (Christus) idem, qui erat Deus, verbum non poterat esse alienus à potestate peccandi. Nemo enim est qui peccare possit nisi vnus Christus: sicut Pater Christi, & Spiritus sanctus. Antecedenter scilicet; Nam consequenter plures alij sunt, qui peccare non possunt. Huc faciunt testimonia Nazianzeni, Augustini, Anselmi recitata quæst. i. certam. i. numero 3. Epiphani. anchorato longè à med. Numquid suscipiamur ipsum peccatis fuisse subiectum? Cum aliis sanctitatem omnem tribueret, carnem suam frenabat; Pergit, Ipse enim in se habens naturæ humane vniuersa sustinuit Deus existens: tamen non diuisa ad malitiam, non fracta à malignitate, non capta voluptate, inferius, si superne perfectus est. & infra perfectus est: non in alio profecto habitauit, sed in seipsum omnia perfecit. August. cap. 40. enchirid. hominem in tantam personæ vnitatem susceptum ait, vt idem filius Dei, & hominis foret: ac si in naturæ humane susceptione steteret quodammodo ipsa gratia illi homini naturæ, que nullum peccatum posset admittere. De peccator. merit. & remiss. c. 11. de Iob ait: secundum illam iustitiam qua se nouerat iniustum se vituperauit, atque distulit, & simauitque se tertiam, & ceterem mente conspiciens Christi iustitiam in cuius non tantum diuinitate, sed neque anima, neque in carne vllum potuit esse peccatum.*

4 Cyril Alex. contra Antropomorphitas capite 23. post verba recitata quæstione prima, certamine primo, numero quarto, immediatè subdit. *Si enim desit esse, quod erat, aut ex diuina natura in humanam tantum, ac nostri similem naturam abiit humanam imbecillitatem illi obiciant? si vero humanam naturam gestauit, vt eam quam ab Adam acceperat imbecillitatem in se validam, ac peccato superiorem declararet, cur frustra id anxie inquirunt, quod inuenire non possunt? Vbi peccabilitatem humanitatis Christi non conuersa Deitate in humanitatem iudicat impossibilem. Synodus 6. act. 8. in confess. Macharij postquam*

Christum impeccabilem appellat hæc ex Athanasio de aduentu Christi contra Apolinar. refert, & probat: *si autem non in natura peccatrice impeccabilis visus est, quomodo condemnatum est peccatum in carne, nec efficaciam habente? nempe ad peccandum, (vel ut legitur in exemplari Athanasij, neque prauaricationem habente) neque Deitate peccatum scienter.* Cuius argumenti vim examinare huius loci non est, sed solum scientiam, quæ ad rem præsentem aperte facit assumere. Chrysost. in id. I. 7. *Propter quod antequam sciat puer etc.* iuxta vers. Hieron. 2. dialogor. contra Pelag. ac Hieronym. impeccabilem Christum hominem appellant: idque proprium Dei esse, quare de antecedenti impeccabilitate loquuntur. Mitto aliorum testimonia, quæ opportunius pro nostro huius impeccabilitatis antecedentis modo primo recitabimus: sicut & testimonia alia, quæ ad probandam inamissibilitatem pro instanti sequenti vnionis semel habitæ pro antecedenti afferemus.

CERTAMEN II.

Aliorum pro humanitatis antecedenti impeccabilitate rationes imbelles.

1 **M**agister, Bonau. & Soar. aiunt humanitatem Christi ex consortio diuinæ personalitatis cui vnita est in personam coaluisse, cuius non humanitatis solius huius operationes erant, quia actiones suppositorum sunt: quare, ut prauas posset exercere, opus erat, ut verbum etiam specialiter non solum generali concursu ad eas posset concurrere, quod diuinæ personæ repugnat, ac proinde humanitati, quæ sine illa operari nequit. Huic opinioni assentitur Bernal. d. 43. sect. 1. §. 3. numero 26. licet alia misceat principia de speciali dependentia humanitatis à verbo, atque identitate actionis productiue humanitatis cum vnione hypostatica à nobis impugnata d. proœm. questione 2. certamine 4. generatim ergo impugnat sententia. Primo: quia actiones eo sensu suppositorum non sunt, ut sæpe dixi, & probaui latius in physicis. Secundo: quia per hos personalitas conditio solum est ad agendum humanitati operanti: quare ei tribui operatio, quæ praua non debet. Tertio, quia licet sit principium speciale influxuum subditur voluntati humanitatis operantis, cui si se accommodaret eius virtute abutenti, non magis esset causa malitiæ operationis prauæ Verbum, quam tota Trinitas cum generale concursu offert, eoque abutitur voluntas. Confirmatur: quia habitui supernaturali cuiusvis alteri principio partiali subdito despotice voluntatis libertati non imputatur moralitas virtutis supernaturalis: ergo neque moralitas vitij. Quarto denique: quia cum omisso ex partiali principio non concurrente ad quæ causetur omittente liberè de se voluntate Christi humana esset omisso actus præcepti, quin verbo imputari posset: cum per ipsum omisso actus non steterit, cum ommissione voluntatis factus fuerit actus verbo impossibilis. Mitto rationem aliorum de communicatione idioma actionis peccaminosæ humanitatis cum verbo impugnatam, q. 1. cert. 1. num. 5.

2. Valq. supra sæpe, & præcipue cap. 7. Luif. Torres d. 10. citata dub. 6. eiusque reliqui discipuli aiunt, vnionem hypostaticam non pendere ab operibus humanitatis, ut dicebat Dionys. Alex. recitatus d. 2. q. vlt. quare petere natura sua dari independentem ab illis, atque expressiores cogitationes ad obediendum Deo, & abstinendum à prohibito, quin locum relinquat ad cogitandum expressius contra præceptum, seu circa opus prohibitum; quod opus omnino erat, ut posset antecedenter voluntas exequi, vel non exequi præceptum, vel sequi prohibitum, iuxta eius doctrinam 1. 2. d. 128. cap. 6. Hinc deducit: neque pro instanti sequenti vnionem semel habitam posse peccato perdi cum de-

beat conseruari independentem ab operibus, sicut primo natura sua producta est, atque pro illo etiam expressiores cogitationes debeantur; quod secus in gratia habituali eueit, cui neutrum debetur. duò hic traduntur, & impeccabilitas antecedens vi vnionis, & eius inamissibilitas per peccatum: atque alterutrum duplici fundamento: alterum de necessaria productione vnionis hypostaticæ independentem ab operibus, alterum de debito expressioris cogitationis. Fundamenta impugnantur hic quatenus ad antecedentem impeccabilitatem attinent; quatenus vero ad vnionis inamissibilitatem non. Primo: quia doctrinam de expressioribus cogitationibus affatim reieciimus controu. de auxiliis. Secundo, quia loco citato ex 1. 2. licet expressiorem cogitationem ad efficaciam requirat, tamen vltimum futuritionem conditionatam consensus requirit, neque cum expressiori cogitatione necessario coniungendum consentum aut, sed locum relinquat, ut expressior cogitatio ad oppositum quærat: ergo licet vnione hypostatica detur cogitatio expressior ad opus præceptum, nec locus relinquatur ad cogitandum expressius circa oppositum poterit voluntas non elicere actum præceptum, etique libera libertate contradictionis, ut sistat, atque illum omittat, peccetque peccato omissionis, quod satis est: peccabilis antecedenter sit omissionis, licet non committat: ac proinde absolute impeccabilis antecedenter non erit.

3. Resp. Recent. nullam cogitationem retrahentem à præcepto practicam esse in humanitate Christi, sicut neque in beatis. Sed contra, quia vel ratio practica, aut non practica fiat in intrinseco cogitationis, vel sumitur à potentia impedita aliunde, si in intrinseco cogitationis: ergo non adstante vnione cogitatio illa de non acceptanda morte v.g. practica non esset, quæ atque altare, vel si practica tunc esset, & nunc practica erit, cum vnio adest, si extrinsecus à potentia impedita per aliud, sicut in beatis à visione Dei, quæ rapitur necessario ad amorem summi boni super omnia, ac proinde ad non faciendum aliquid Deo offensuum, siue displicens: ergo exigentia expressioris cogitationis, & huius positione præcisè non auferret ratio practici à cogitatione ad non acceptandam mortem: quare libera erit voluntas ad non acceptandam. Secundo restat explicandum his Doctoribus, quid sit illud aliud, quod potentiam impedit à negatione acceptandi mortem, quoque in practica redditur cogitatio illa non acceptandi posita vnione. Dices esse cogitationem amittendæ vnionis, si mortem non acceptet. Contra primo: ergo vnione, & expressiori cogitatione, quam petit, non impeditur ratio practici à cogitatione non acceptandi. Contra secundo: quia licet cogitatio qua illud malum proponitur, nisi vnio beata eadem sit, quod ad rem non est, non rapit voluntatem, ac Dei amorem super omnia quo imponi faciendi quod Deo iniustum, & offensuum, siue commissiuè, siue omissionis reddatur voluntas: neque cogit ad amorem emittentem vnionis, quæ bonum infinitum non est, quo cum pugnet amor operis cum ipsa incompatibilis, vel fuga operis necessarii ad eius conseruationem: etenim ad id solum cogit summi boni, Dei scilicet vnio beata qua talis. Contra tertio: quia vnio per hos DD. inamissibilis est per peccatum semel posita: ergo cogitatio illa amissibilitatis seu amissionis vnionis per peccatum, vel si humanitas peccet, est falsa, ergo nequit esse in humanitate Christi, ut Valq. eiusque discipuli, imò, & Theol. reliqui docent cognitio falsa prorsus repugnat.

4. Secundo impugnat: quia id solum natura sua datur independentem à negatione peccati, quod antecedenter cum peccato, nec solum formaliter pugnat: ergo nisi ostendatur ratio cur pugnet antecedenter cum peccato vnio hypost. frustra, & gratis assumitur dari natura sua independentem à negatione peccati: quidquid enim opponitur peccato, & non habet antecedentem oppositionem dari potest dependentem natura sua à negatione peccati, ut patet in gratia habituali dices à priori inde solum posse probari: aut te non probare quod detur natura sua independentem à negatione peccati, sed ab autoritate Dionysij Alex. dicentis dari independentem

denter à meritis vnionem, & inde à posteriori probari
impeccabilitatem antecedentem, siue oppositionem an-
tecedentem vnionis cum peccato. In primis fateris te
non explicare istam antecedentem impeccabilitatem,
sed conclusionem ex autoritate remotè inferre, quam
proximè immediatè, atque in terminis Patres tradunt,
cuiusque rationem Theologia inquirat. Deinde non est
idem dari independentem à meritis, atque à negatione
peccati. Etenim ex eo præcisè quod sit forma dignifi-
cans opus in eod. instanti nequit cadere sub merit. ope-
ris iuxta doct. Vasq. contr. 3. d. 3. q. 1. cert. 4. à nobis lau-
datam, & probatam: ergo in eius doctrina, & quidem
vera, non est opus quod vnio, qua opera humanitatis
dignificantur pugnet antecedenter cum peccato ad hoc
ut nequeat dari dependenter à meritis: siue ut detur na-
tura sua independentem à meritis. Tertio valeat conseq.
Datur natura independentem à meritis: ergo datur natu-
ra sua dependentem à negatione peccati. Valebit tamen
etiam hæc: datur dependentem à meritis: ergo & depen-
dentem à peccato: negatione: ergo eo solum quo impedit
dependentia à meritis impeditur dependentia à nega-
tione peccati: atque dependentia à meritis sola identita-
tate præmij, & formæ significantis in eodem instanti
impeditur per te, non autem oppositione antecedenti
cum peccato: ergo nequit detur independentem à nega-
tione peccati, opus est, ut pugnet antecedenter cum
peccato. Subsumptum antecedens probatum manet
ex Vasqij doctrina. Probatumque rursus: quia per
opera humanitatis dignificata ab vnione hypostha-
tica in vno instanti, etsi opera præcepta sint, posse hu-
manitatem Christi promereri vnionem pro alio Vasq.
docet.

5 Denique quod natura sua datur dependentem à nega-
tione peccati, ut gratia habitualis potest dari indepèn-
dentem ab illa, atque impedire libertatem, ut diximus:
ergo, licet vnio hyposthatica natura sua detur independen-
dentem à negatione peccati, poterit dari dependentem ab
illa, tuncque cum vsum libertatis sequatur, ad peccatum
eiusmodi libertatem non impedit, ac proinde in eod.
instanti stare poterit in humanitate, & vnio, & potentia
libera ad peccandum. Confirmatur: quia Principia impedi-
entia de se influxiue peccatum, ex parte etiam anteceden-
tis possunt dari à Deo in eodam instanti dependen-
ter à negatione peccati. Etenim potest Deus discernere,
dare gratiam, & visionem Beatam, cuius illa semen est
in hoc instanti dependentem à negatione peccati, & tamen
visio natura sua impedimentum influxiuum ex
parte antecedentis est ad peccatum. Cuius rei rationem
dum discrimen impedimenti ex parte antecedentis purè
impeditur ab impedimento, ex parte etiam anteceden-
tis influxiuo designo, videtis cert. 4. lam vero sic da-
ta vnione hyposthatica dependentem à negatione pec-
cati expressiores cogitationes, quæ posterior natura da-
rentur, antecedentem potestatem peccandi, quæ ante
supponebatur, lædere haud quaquam possent: & sanè
supposito quod vnio hyposthatica independentem à nega-
tione peccati daretur inutiliter ad libertatē ad pec-
candum aboleandam expressiores cogitationes aduocan-
tur ex eo enim præcisè, quod vnio, quæ cum peccato est
saltem formaliter impossibilis, independentem ab vtu
libertatis ad peccandum, vel non peccandum donetur,
ipsamque præueniat, libertatem ad peccandum ex parte
antecedentis impedit, ut cert. 1. n. 1. docebamus.

6 Gaspard. Hurt. d. 10. diff. 7. antecedentem hu-
manitatis vnite impeccabilitatem in eo constituit, quod
Deitas quam humanitati vnio affert, forma sanctificans
sit, & fortior peccato, quare & à peccato insuperabilis.
Rident solut. Complut. Recent. & tandem dum suum
fortasse nostrum impeccabilitatis huius antecedentis
modum suo modo explicant in hanc solutionem inci-
dunt, quam riterunt in vtrisque impugnat: quia in ge-
nere formalis impossibilitatis æqua est impossibi-
litium repugnantia, nec maior nobilioris formæ, quam
oppositæ ignobilioris: ut patet in habitu, & eius priua-
tione, quæ quo nobilior est, habitus est ignobilior. Ratio
est: quia quo gradu forma pugnat, estque impossi-

R. P. Christoph. de Ortega de De incarnatione.

bilis cum opposita, & hæc pugnat, estque impossi-
bilis cum ipsa: Fateor vniam formam maiorem habere
exigentiam perdurandi, quam aliam, ut contr. de alterat.
d. apud nos data, ab aliis prius cussa de resist. & impug-
naturali euincemus. Sed maior hæc exigentiæ fortitu-
do posset ad inamissibilitatem vnionis per peccatum in
sequenti instanti inferuire de quo q. 3. ast ad impediend-
dam libertatem potentia in actu primo ad peccandum,
pro instanti in quo est, de quo nunc nihil inferuit: cum
non sit exigentia Durandi pro instanti, in quo est, atque
in super formalis oppositio tota cum peccato non sit in
actu primo, antequam existat peccatum, nisi independen-
ter detur à negatione libera peccati, ut patet in gra-
tia habituali, quæ, & impossibilitatem habet, & per-
durandi exigentiam, & tamen nisi detur independentem
ab vtu libertatis ad peccandum non impedit libertatem
in actu primo ad peccatum. Sin autem maior illa for-
titudine sit in actu primo potentia ad peccandum expli-
cetur quid sit. Nā maior fortitudo vnionis ex parte po-
tentia ad non peccandum insuperabilis à peccato idem
est, quod impeccabilitas antecedens, cuius rationem in-
quirimus. Denique si maior illa fortitudo ex parte po-
tentia sit exactiua, poterit Deus non annuere, imo, etsi
sit actiua, & influxiua etiam, poterit dari vnio à Deo de-
pendentem à libera negatione peccati, ut dicebamus n.
5. nuncq; potentiam liberam ad peccandum, cuius vltim
natura sequitur, retrogradè impedire non poterit, nisi
sibi ipsi contradictoriè natura præcedat.

CERTAMEN III.

Rationes alias Doctorem conuollo.

1 **R**ecentiores Complutenfes ex Monacho nostro
annis pluribus hac ratione antecedentem huma-
nitatis impeccabilitatem, atque exigentiam naturalem
ut detur independentem à negatione peccati: sicque po-
tentiam in actu primo ad peccandum impediatur expli-
carunt, quia vnio personalis loco, & signo propria do-
nanda est ad complementum naturæ, propria vero
personalitas, & quæcumque naturam complet dari
petunt independentem ab omni vtu libertatis, nec so-
lum à negatione peccati. Confirmarique acurè posset
quia vnio personalis præcisè solum affert personalita-
tem, quæ formalis sanctitas humanitatis non est: quare
neque ex oppositione formali cum peccato eius nega-
tio expectanda natura sua est, ut donetur, sicut ad dona-
tionem gratiæ expectatur. Verum natura complementa
sua exigit, non autem exigit quod sine alterius adiu-
uantis interuentu donetur, heque contra eius exigen-
tiam sit si statim in primo suæ durationis instanti ob
merita suorum operum, & obseruantiam præcepti,
ac proinde negationem peccati donetur, sed solum si
non donetur complementum quod exigit. Contra se-
cundo: quia licet naturaliter dari sine intermediis vli-
lis complementum personale peccati, non tollitur, quo-
minus Deus dependentem ab vtu libertatis dare absolu-
tè possit, si velit: quare potentia absoluta poterit præ-
ueniri à libera negatione peccati vnio hyposthatica, at-
que cum antecedenti impeccabilitate consistere. Tertio:
vnio, qua suppositalis formaliter, & præcisè nihil affert
peccato repugnans adhuc formaliter, & ut pro ad-
uersariis dicebam: solum ergo pugnat ratione Deitatis
identificatæ cum personalitate verbi, quam formaliter
affert: illa enim affertur sanctitas infinita humanitati,
quæ pugnat formaliter impossibilitate cum peccato:
atque ratione huius potius petit dari vnio depen-
dentem à negatione peccati impossibilis sicut
quævis alia forma sanctificans: ergo licet perso-
nalitas propria petatur à natura independentem
à negatione peccati, non autem aliena diuina.
Quarto: pone humanitatem peccasse in instan-
ti primo suæ existentia, assumptamque fuisse in
secundo, tunc nequit non assumi ad vnionem de-
pendentem

Qqq 2

pendenter à destructione, ac negatione peccati ante acti, idque natura sua. Demum tota hæc doctrina supponit personalitatem creatam distinctam quid esse à natura indiuidua totali, cuius oppositum ostendimus d. proœmiali.

2 Herize. 1. p. d. 24. c. 3. n. 40. Granad. tract. 3. de incarnatione. d. 3. lect. 4. n. 25. Lugo supra lect. 3. n. 3. aiunt, vi vnionis teneri Deum ad decernendum suspensionem concursus ad actum Christo prohibitum, & concursum ad præceptum quorum altero præcepta operatio ex parte antecedentis non poterit non esse, altero prohibita esse nequibit. Sed in primis: cur Deus vi vnionis ad sic decernendum teneatur, explicare, assignare vè deberet hæc opinio. Secundo, vel ita vnio ea decreta exigit à Deo sicut causæ naturales concursum, & similia: & tunc sicut sine indecentia non semper causis naturalibus annuit, ita huic exigentiæ poterit non annuere, vel est exigentiæ cui nequeat non annuere Deus sine indecentia, & hoc erit ostendendum ab his Doctoribus. Deinde quomodocumque exigitur poterit Deus expectata negatione peccati pro hoc instanti decernere vnionem pro posteriori naturæ, quo in casu peccatum in hoc instanti pro priori naturæ possibile fuit, ac proinde humanitas in instanti vnionis est peccabilis antecedenter, vt sæpè dixi. Quarto licet posito decreto non concurrendi ad prohibitum sit commissio antecedenter impossibilis humanitati, aut omissione actus vitalis, v. g. acceptationis mortis posito decreto concurrendi erit possibilis antecedenter voluntati humanæ: cum hæc sit essentialis principium quo non concurrente ponetur omissione nisi aliud decretum absolutum prædeterminans voluntatem Christi ad eam acceptationem addatur.

3 Bernal. citatus lect. 1. §. 3. à n. 17. supposita vulgari repugnantia, ipsi tamen non probata, contrarietatis peccati cum gratia docet, fore vt Deus speciali concursu influeret in peccatum, si humanitas peccaret ac proinde, & ipse peccaret; quod quia fieri proflus repugnat ex parte antecedentis, & humanitatem vnitam peccare ex parte antecedentis repugnat. Probat specialem Dei concursum in peccatum: quia in præsentia contrarij contrarium quoduis fortiori Dei concursu eget, vt conferuetur, quam sit concursus naturalis; Lugo vero d. 26. lect. 1. à n. 11. qui primus in hunc modum incidit, contendit contrarium alterum tantum, quod alio supposito pro priori naturæ in subiecto denuò inducitur robustiori Dei concursu egere. Sed certè vterque ex minus penetrata natura, & essentia pugna, & resistentiæ contrariorum discurret, sicut & reliqui, qui ante nostram ea de re disputationem in similibus discurrerunt, vt paterebit; cum post hoc opus nostram Deo dante philosophiam ediderimus. errat itaque vterque in assignando, siue vni, siue vtrique contrariis Dei concursu fortiori ad conseruationem illius in præsentia alterius: neque enim maiori opus tunc est, quam in contrarij absentia, sed minus debito. Secundo: cum Deus peccati author non sit, concursus, etsi maior necessarius foret, non ab illo, sed à voluntate esset, licet autem ad physicum amplius concurreret, si id esset ad exigentiæ, siue vt non desset determinationi pertinacis voluntatis, non magis peccati author foret quam concursu generali. Tertio si peccatum supponeretur prius natura in solam vnionem edendam in eodem instanti fortius incumberet Deus. Quarto in peccato omissionis cuius est efficacissima causa negatio concursus voluntatis creatæ, nihil concursus adhibendum Deo esset, sed solum ad vnionis conseruationem. Quinto si decerneret dare vnionem dependenter à negatione libera peccati præcessisset peccabilitas antecedens, & peccati negatio ad vnionem quare opus non esset maiori ad vnionem, quæ sola foret concursu Dei, nedum ad peccatum, quod esse pro illo instanti non poterat. Sexto demum errauit vterque impeccabilis antecedentis intelligentia existimans esse potestatem coniungendi gratiam vnionis, & peccatum, seu peccatum, & eius contrarium, vel contradictorium: ad quod opus sit maiori concursu Dei in peccati existentiam. Non est autem potestas ad vtrumque si-

mul, sed ad vtrumlibet vnum scilicet, vel alterum, quæ esse ex parte antecedentis ad peccatum potest in instanti, quo est vnio contraria, non secus & que pro instanti quo est gratia habitualis quæ Bernal. obicit se ipsis languescunt, & nutant.

4 Capreolus, & Palud. quod sequitur Suar. d. 24. lect. 2. Monæus etiam supra; Granad. tract. 10. d. 2. à n. 11. Becan. supra Vvadingo d. 8. dub. 1. §. 2. n. 16. Bernal. cit. lect. 1. §. 3. qui vniam hac in re, & præcipuam rationem censet, aiunt: verbi personam iure vnionis teneri ad regimen humanitatis vnitæ, vt ipsi humanitatis peccata imputanda sint non secus atque filij, & vxoris peccata, quæ eis permiserint Patri, & marito imputabuntur. Similiter appetitui rationali, nisi motus sensitiui inordinati: quia hic pars inferior subiecta illius est in quantum possit cohibeat. Sed iniquum Recentiores Complutenses, si periculum abicit consentire appetitus rationalis hic non tenetur eos cohibere in probabilis opinione: ergo cum abicit periculum verbo consentiendi in peccata humanitatis non tenetur ea cohibere. Sed contra: quia ideo non tenetur appetitus rationalis in eo casu, quia sensitiui non habet libertatem; quare nec sunt ij motus peccati, quæ ipsi imputantur: aut in humanitate libertas adesset: quare & peccatum, quod verbo imputaretur. Vafq. & Recentiores Complutenses acriter in hanc inuehuntur sententiam, & merito in Soarij principis. Nam obligatio hæc regiminis solum est obligatio non permitendi peccata, seu dandi auxilia congrua, & quæ non habeat connexionem nisi mediatam ratione auxiliorum quæ consequens solum est in Soarij sententia, ac proinde, quæ non tollit libertatem ad peccandum Confirmatur quia in Soarij sententia efficax præfinitio regulata per scientiam mediam non tollit ad actum libertatem, quia non connectitur cum illo nisi ratione auxiliorum. Tandem, si detur vnio hypostatica à Deo dependenter à negatione libera peccati, obligatio inde orta in verbo sequeretur natura vsum libertatis erga peccatum: quare eam in actu primo non impediret.

5 Denique sic olim discurrebam, vt quia sanctitas humanitati pro vnionem à Deitate communicata substantialis est, totiusque gratiæ habitualis aliis principium, & radix cum nobis, tum humanitati Christi, cui eam etiam determinatè exigit, quare posita vnione ponitur in humanitate principium determinatum gratiæ, quæ contrariè, vel contradictoriè oppositum est extremum peccato. Cum autem ad libertatem supponi debeat: ex parte actus primi potentia liberæ privatio cuiusvis principij determinati alterius extremi ex his ad quæ potentia de se indifferens est, vt libertas in actu primo, seu potestas ad vtrumlibet feruetur, sit planè, vt libertas in actu primo ad peccandum, vel non peccandum in humanitate vnita Deitati nequeat consistere: quare neque peccabilitas antecedens pro instanti vnionis in quouis signo consideratæ, potentia. Miror Granados, & alios, qui locuerunt humanitatem vnitam in actu etiam primo, incapacem erroris esse, quia, vt vnita exigit perfectam scientiã humanitati, quæ erroris ipsius circa obiecta illa repugnat in hanc sententiam non incurrisse. Pro ea porro stare videntur testimonia Patrum, quæ Christi impeccabilitatem exemplis ferri, & carbonis igniti explicant, dicentis Christi humanitatem non aliter ignitam Deitate esse, ac proinde impeccabilem, ea testimonia cert. seq. expendam. Sed enim cogitatio hæc à nobilitate frigidens nobis ipsis displicet: quia à Deo expectari potest libera peccati negatio in hoc instanti, vt humanitas vnitur, atque vnio, & gratia habitualis dari dependenter à peccati negatione, & vfu libertatis ad peccandum, sine vlla violentia, & miraculo, sed potentia ordinaria, quo casu vnio libertatem in actu primo humanitatis ad peccandum non impedit, eritque absolute humanitas pro instanti, in quo vnio adesset, antecedenter peccabilis: Quod si potentia absoluta fieri solum posse contendas, vt vnio detur dependenter à negatione peccati: saltem vniam humanitatem vnitam esse posse potentia absoluta, vt esset antecedenter peccabilis.

peccabilis absolute, quod est absurdum, minusque humanitatem Christi decens, Patribusque assonum.

CERTAMEN IV.

Propria, solidioresque meditationes pro antecedenti humanitatis Christi impeccabilitate.

1 **T**antum doctorum exemplo accensus, quorum casus, ut non sequentium ignorantia gloriam faciant, certe executionem præterunt, aliam ad hanc rem Patrum vestigiis impressam, licet vetustate, an præcedentium incuria, emortuam viam aggrediar. Est autem huiusmodi discursus. Humanitas Christi sanctificatur Deitatis sanctitate, seu sanctitate, quæ Deitas est, & vnionis hypothætice: atqui sanctitati Deitatis, seu quæ Deitas est, repugnat antecedenter, nec solum consequenter, peccatum: ergo humanitati sanctæ per Deitatem repugnat antecedenter, nec solum consequenter peccatum. Minor est certa. Nam Deus ita è conceptu sanctitatis suæ sanctus est, vt ex illo necessario, & infallibiliter sit in omni signo, etiam ante vsum libertatis determinatus ad bonum quoad speciem, impositaque admittendi peccatum: quare cuiusque sanctitas diuina secundum se communicatur idem præstabit. Hanc rationem tradunt Patres plures ex recitatis. q. 1. atque ex datis hac q. 2. ferè omnes. Recole illud Dionys. Alex. *Nemo est quin peccare possit nisi Christus: sicut Pater Christi, & Spiritus sanctus. Idem inde eoque modo, sicut pater, & Spiritus impeccabiles sunt ita Christi humanitas, & & homo Christus eodem modo recitatus, Cyril. ibidem aiebat non posse humanitati vnice obici impeccabilitatem ad peccandum nisi inferatur Deitatem, de hisse, fuisseque in humanitatem conuersam atque Epiphanius Anchorato longè post medium, si *superne*, qua Deus, *imperfectus est & infra*, qua homo, *imperfectus est: si superne perfectus est, & infra perfectus est.* Quia non aliam, neque alio modo (si diuersitatem habendi per vnionem, ac non per identitatem, secludas) perfectionem, & sanctitatem peccato cuius repugnantem habet humanitas vnica Deo, quam Deus ipse. Cum ergo sanctitas substantialis Dei, quæ Deitas est, atque eminentialis duplicem oppositionem habeat cum peccato, & formalem, & antecedentem, siue in actu primo, & secundo humanitas, quæ Deitate in se accepta sanctificatur vtramque oppositionem habebit, eritque non solum consequenter, sed & antecedenter impeccabilis.*

2 Rem totam illustri exemplo ob oculos posuit nobis Origen. 2. Periar. c. 6. post med. dicens. *ferrum natura sua est capax caloris, & frigoris: si tamen semper intra fornacem ignis detineatur dici poterit incapax frigoris.* Hoc ergo modo ita anima, quæ quasi ferrum in igne, sic semper in Deo posita est, omne quod agit &c. Deus est. Paucisque inter allatis. *Ad omnes denique sanctos calor aliquis verbi Dei putandus est peruenisse: in hac autem anima ipse ignis diuinitus substantialiter reuicuisse putandus est. quid illustris? Hæc fortasse in eandem sententiam verba Nazæ in orat. 5. 1. Nazianzeni quemadmodum si totus aer igneus esset, vel potius ignis esset, & granum quoddam ferreum in eum coniceretur, necesse profecto esset hoc quoque eadem qualitate affici, quæ id, quod excedit, & superius est, & ita quidem, vt meo iudicio, nihil aliud, quam ignis esse videretur; tamen si essentia ratio integra ipsi, & in columis esset: eodem modo humana natura diuine copulata vsque adeo superata est, vt hominis natura, nec manere quidem videretur, tamen si aliqui proprietatem suam retineret. Cuius sententia ea vis est. Ferrum natura sua frigidum, ignitum tamen, grandique igne circumdatum nequit frigeri ex parte antecedentis nisi à validiori contrario: atqui humanitas sanctitate Deitatis ignita est, tota, eaque sanctitas infinita est, & insuperabilis: ergo nequiuit adhuc ex parte antecedentis frige-*

feri peccato. Hæc ratio eadem est licet exemplo explicata, cum data num. 1. in hanc cogitationem testimonii hinc ductus incidit in Iesumortano secessu astate anni. 1632. dum phylolophis præficerem: quam, cum ibi scholasticis Theologicis nonnullis Complutensium Recentiorum discipulis familiaribus me hac super re consulentibus impertitus tunc essem Recentiores tribus post annis eandem, eisdemque, & rationis, & authoritatis momentis è cathedra dictarunt. Forte casu in eam inciderunt licet eatenus alium Monæi modum defendissent: quia vero illi nobis Theologia lectura, & ingenio præbant testium oculatorem, qui eam anno, & astate illa in meis schedulis legerant, Symphas recepi, & adseruau: vt dum meam postea dicerem iactantia suspicionem omnem propularem.

3 **O**ppones licet posita vnione ante vsum libertatis in hoc instanti ad peccandum reddatur humanitas antecedenter impeccabilis: at potest poni, darique à Deo dependenter à negatione peccati, vt sæpe diximus, dum modos aliorum impugnarem, tuncque pro hoc instanti non impedit libertatem in actu primo ad peccandum: ergo posita vnione potest absolute humanitas esse peccabilis antecedenter pro hoc instanti, quo est vnita. Recentiores Complutenses minus sententiam hanc nostram penetrantes rotum admittunt, atque à Patrum sententia deficiunt: quia putant certum posse vnionem dari à Deo dependenter à negatione peccati pro eodem instanti, quo datur. Aiuntque tunc solum esse humanitatem Christi impeccabilem antecedenter pro instantibus sequentibus, quæ non satis coherent, vt videbimus. q. 3. de inamissibilitate vnionis per peccatum disputantes. Nos ergo negamus vnionem posse dari dependenter à negatione peccati pro eo instanti, quo datur. Ratio petenda est ex differentia duplicis impedimenti potentia liberæ in actu primo iuxta Anselmum de concordia præscientia, & prædeterminationis: scilicet impediens impeditiue, & impediens actiue, seu influxiue, quæ impediunt actiue, seu influxiue solum impediunt determinando actiue potentiam ad alterum extremum, exigendoque à Deo concursum ad illud, quod non impedit, quominus ante illud prioritate naturæ expectet Deus, vt ponatur extremum illud, atque exercetur potentia liberæ. Impedimentum impediens solum impeditiue non impedit determinando actiue, seu influxiue potentiam liberam in actu primo, sed sola sui assistentia potentia liberæ: quare implicat assistere ac non impedire eius libertatem in actu primo in illo instanti, in quo ei adest: vnde implicat esse libertatem pro vllo signo respectu eius, ad quod impedit, darique dependenter ab vtu libertatis illius. Sanctitas autem substantialis diuina, & Deitatis est ex hoc genere impedimentorum respectu peccati, ad quod potentiam in Deo non impediunt actiuitate, aut exigentia, sed assistentia sola identitatis, atque in humanitate assistentia sui ad illam per vnionem: quare implicat nunc esse, & non impedire: ac proinde, & dari dependenter à negatione peccati, & post vsum libertatis humanitatis in negatione ipsius.

4 **O**ppones: si humanitas præxisteret duratione ad sui vnionem ad verbum peccaretque in priori illa duratione, atque in posteriori assumeretur, tunc quidem donaretur dependenter à negatione peccati habitualis ante actiue vsum libertatis in eius ablatione sequeretur: ergo potest dari libertas in hoc instanti vnionis erga peccatum, siue ad conseruandum, vel non conseruandum peccatum. Respondeo conclusionem hac obiectione non tangi, quæ est de impossibilitate antecedenti ad peccandum: humanitatis, quæ ante peccatum assumpta à verbo fuit in casu vero, quo peccasset non retractio peccati, quæ esset ex parte humanitatis destructio, & ablatio peccati peccatum non esset, nisi in aliqua circumstantia: vbi autem peccatum denuo foret vnio dependenter à retractatione dari minime posset pro eo instanti ob rationem datam, si autem vnio sit circumstantia obligans humanitatem ad retractationem, non erit obligatio ad liberam retractationem,

sed ad necessariam: cum supponi debeat pro priori naturæ ad obligationem vniõ ad qua oritur, quare, & ad non peccandum, seu retractandum cogit. Quomodo vniõ cum peccato habituali pugnet dicendum est. q. 4. si autem pugnet contradictorie certum est non posse dari dependentem à negatione peccati habitualis: cum priuatio non nisi per habitum cellat, neque ablata intelligi possit nisi eius positione. Sed hæc omnia, nisi q. 4. citata, explicari prorsus nequeunt: satis nunc sit vbi peccatum nouum foret non retractari peccatum transactum humanitatis antecedenter, sed ab vniõne ad retractationem necessitari: vbi autem non foret, licet libera maneret; ac proinde posset dari vniõne dependentem ab vtu libertatis circa retractationem, non autem ad peccandum, & non peccandum pro hoc instanti, in quo est vniõ id quod secus habet in opinione Monczi, quem simili argumento impugnabamus cert. 3. n. 1. in qua licet adfit obligatio retractandi tenet.

5 Secunda nostra impeccabilitatis antecedentis humanitatis Christi ratio est quam ex Capreolo, Palud. Soar. & aliis referabamus, alius tamen fundata in nostris principiis in eodem nihil, quæ contra hosce dedimus, præstant. Etenim obligatio verbi impediendi peccata humanitatis vniõne non connectitur cum negatione peccati humanitatis ratione auxiliorum tantum, & consequenter, sed se ipsa connectitur, vel potius connectit verbi impeccabilitatem cum negatione peccati humanitatis, & impotentia eius antecedenti ad peccandum: ne verbo impotentur si peccet, aut antecedenter, & in actu primo peccare verbum possit, si humanitas antecedenter adhuc peccare queat vnde extrinsecus obligatione, & impeccabilitate verbi vniõne humanitas Christi antecedenter impeditam habet libertatem ad peccandum, licet non nisi auxiliis datis quæ de se libertatem in actu primo non impediunt præcepta exequatur. Non secus æque præfinitione consensus voluntas auxiliis ad illum vel eius oppositum instructa antecedenter extrinsecè libera non est, vt latius controu. 2. de Incarnat. & controu. de voluntate, fusius adhuc ostendo.

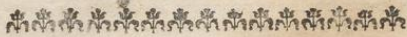
6 Eum antecedentis impeccabilitatis modum ita explicatum dederunt nobis Athanas. & Cyril. recitati. q. 1. cert. 1. & luculentius Damascen. lib. *Quod ad imag. Dei facti sumus*, dicens, *non personam, sed humanitatem à verbo assumptam esse, ne natura humane voluntas que nature tribuitur, volitione, que hypostasis attingit (non physice vt ostendimus, sed moraliter, imputatiuè) à diuine voluntatis prescripto discederet, sed ei spontè paret in omnibus. Vbi notanter spontè, non autem liberè dixit. Maiori vt reor emphasi Athanas. vbi proximè ait: ipse enim Deus in se habens (humanitatem) natura humane vniuersa sustinuit non diuisa ad malitiam. Nempè à se Deo non diuisa ad malitiam, quem peccata humanitatis non ex propria, sed ex Dei vniõne personam operantis non tangere minimè possent. Nec refert quod ex Durando opponit Vasq. actiones nimirum impediendi peccata humanitatis commisesse esse Trinitati: quare obligationem ea vitandi verbi solius esse non posse, quasi actio, & obligatio impediendi idem sint; ac proinde nequeat esse obligatio vniõne personæ, & actio impediendi trium quia actiones ad extra indiuisas habent. Secundo, vt diximus verbum vniõnem se ipso non actione aliqua peccata humanitatis in actu primo impedit, quare in suppositione falsa peccat obiectio.*

7 Quod si adhuc videatur argumentum nostrum contra alios persistere posseque absolute dari impedimenta hæc nostra siue purè sui assistentia impediens, siue imputabilitatis verbo post vsum libertatis ad peccandum ostendam breui vniõnem hypostaticam quæ secum vtrumque impedimentum deuoluit ita dari in nostris principiis nusquam posse. Cum enim iuxta dicta d. proem. q. 2. cert. 5. existentia humanitatis non sit nisi dependenter ab vniõne ad verbum simul tempore necessario habenda, neque aliter dari poterit, vt hypostaticè Deo vniõnetur propriamque hypostaticam

amigeret: cumque ex alia parte existentia humanitatis pro priori naturæ ad peccatum sicuti & ad quamvis aliam eius operationem requiratur, sit planè pro priori naturæ ad peccatum esse in humanitate determinationem ad vniõnem hypostaticam, quæ omnium sententia, formaliter cum peccato repugnat: iam vero cum determinatione ad vnum ex extremis repugnantibus nequit esse potentia ad alterum (esset enim potentia ad coniungendum duplex contradictorium (neque indifferentia ad vtrumlibet, quæ contradicit determinationi antecedenti, & in actu primo ad alterum: quare in ipsa humanitatis existentia in actu primo ante omnem vsum libertatis circa peccatum, vel potius in decreto de existentia humanitatis dependenter ab vniõne ad verbum, quod ante ipsam existentiam naturæ præcedit est impotentia humanitatis ad peccandum, & determinatione ad vniõnem hypostaticam, ad non peccandum: atque adeo vniõne hypostatica dependenter ab vniõne libertatis ad peccandum dari minimè potest.

8 Sed adhuc contra vtramque hanc nostram rationem videtur argumentum, quo reliquos verabamus, persistere. Si enim detur vniõne humanitati post vsum libertatis eius ad peccandum: quomodo eam libertatem, impedit, siue vniõnis assistentia in instanti eodem, siue inde orta obligatio verbi, & imputabilitas peccati humanitatis verbo vniõne? Cum eam pro priori naturæ exercitã supponat? Confirmatur ex nostra doctrina: quia eleuatio operum humanitatis vniõne per vniõnis assistentiam informatiuam humanitati operanti fit, & tamen si post vsum operum humanitatis, atque in eorum pro priori naturæ elicitorum præmium dari contingeret ea natura eleuaret, aut dignificaret: Ergo licet vniõne hypostatica, & imputabilitas peccatorum humanitatis verbo vniõne, si forent, quæ inde confugit, impediat, antecedenter potentiam humanitatis vniõne ad peccandum per solam sui assistentiam informatiuam humanitatis eidem; non impediet si post vsum libertatis humanitatis ad peccandum, ac dependenter à negatione peccati, in instanti eodem donarentur.

9 Nihilominus duplex ille noster modus impeccabilitatis antecedentis humanitatis Christi, etiam de potentia absoluta etiam in nostris principiis persistit, licet in aliis stare minimè possit. Nequit enim in principiis nostris hypostatica vniõne humanitatis ab vniõne libertatis eiusdem ad peccandum vllatenus præueniri siquidem humanitatis existentia, sine qua nulla eius potestas ad operandum esse potest, nequit ab vniõne libertatis ad peccandum (quam, vel constituit, vel præsupponit) dependere. Cum autem in nostris principiis humanitatis existentia decreta à Deo fuerit dependenter ab vniõne hypostatica necessario, & infallibiliter videtur illius pro eo instanti, & duratione qua humanitas existeret apponenda; quare, & ex priori naturæ ad vniõnem libertatis sit vniõne infallibiliter futura: atque ex alia parte vniõne hypostatica omnium ferè sententia cum peccato saltem formaliter pugnet, sit planè, vt nequeat in humanitate esse potestas ad peccandum, alioqui esset simul potestas indifferens ad extrema opposita cum determinatione ineuitabili ad vnum ex illis: quod ipsam est potestatem chimericam ad coniungenda duo contradictoria fieri. Illud autem principium nostrum de existentia humanitatis Christi decreta dependenter ab vniõne hypostatica pro eodem instanti necessario futura monstratum abunde à nobis d. proem. de Trinit. q. 2. cert. 5. n. 4. & 5. atque in his sæpe repetitum.

QVÆSTIO III.

An unio hypostatica semel habita sit deinceps peccato inamissibilis.

Es hæc licet antecedenti humanitatis vnitate impeccabilitate valde sit affinis, est tamen ab illa diuersa, non eadem. Quare affinitate decepti perperam Recentiores Complutenfes vtramque confuderunt quæstionem in terminis examinerunt Vasq. & Suarez primum, post modum vero reliqui. Loquimur autem de inamissibilitate adhuc diuinitus.

CERTAMEN I.

Vnionis inamissibilitas per peccatum ex ex Patribus fundatur, male vero à nonnullis ex ratione?

1 **C**onclusionem docent Vasquez supra. c. 7. Suar. sect. 2. versu sed ex hac conclusione. Moncaus. d. 9. c. 4. Granad. tract. 10. d. 2. num. 17. Lugo. d. 26. sect. 5. Vvadingo] subobscurius. d. 8. dub. 1. §. 2. Gaspar. Hurt. supra d. 43. diff. 2. Complutenfes imo, & reliqui Recentiores: solus, quem viderim, Petrus Hurtado. d. 60. sect. 4. §. 33. nostræ conclusioni aduersatur. Verum non tam nobis, quam Patribus aduersatur. Cyril. Alex. de recta fide ad Theodost. 1. Concil. Ephes. c. 4. in noua editione sic habet: *Animam rursus humanam postquam illam propriam sibi reddidisset, suæ que naturæ firmitate, & immutabilitate perinde, ac vellus colore, imbutisset, peccato superiorem declararet etc.* & inferius. Posteaquam verbi omnia viuificantis caro effecta est, quod peccatum non nouit enestigio statum firmum, ac omnibus modis stabilem, peccatoque, quod olim tyrannidem exercebat multis partibus potentior nacta est. Et contra Antropomorphit. c. 23. post data verba. q. 2. cert. 1. si vero idcirco humanam naturam gessauit, ut eam, que ab Adam acceperat imbecillitatem, in se validam, ac peccato superiorem declararet: cur frustra id anxie inquirunt, quod inuenire non possunt. Achanaf. 1. de Incarnat. post init. Verbum in se reformauit, naturam Diabolo instigatam, neque ulterius eam fraudis diaboli, aut inuenti mortis susceptibilem reliquit. ac rursus. verbi tamen incarnatio secundum naturam Dei facta nostrorum vitiorum susceptibilis non fuit.

2 Eriphan. supra q. 2. Nunquid suspicabimur eum peccatis fuisse subiectum? Origen. post data primo verba. q. 2. cert. 4. immediatè ideo nec conuertibilis, nec mutabilis dici potest, que, natura, inconuertibilitatem ex verbi Dei vnitate indefinenter ignita possedit. August. denique 11. de corrept. & gratia. Neque enim metuentum erat, ne isto ineffabili modo in vnitate persone à verbo Deo natura humanam suscepta per liberum voluntatis peccaret arbitrium; cum ipsa susceptio talis esset, ut natura hominis à Deo ita suscepta nullum in se motum mala voluntatis admitteret: Sin autem semel habita vnione natura peccare deinceps posset, sicque peccato vnionem abiiiceret, nec omnino firma, & stabilis, inconuertibilis, insuperabilis, ac superior peccato insuperabilis vterius fraudis diaboli, & peccati, indefinenter ignita, ut patres loquuntur, sed potius conuertibilis ad peccatum, eoque superabilis, designentur ignita foret: imo metuentum contra Augustinum esset ne liberè in sequenti instanti peccaret. Censent ergo Patres semel posita vnione in primo instanti non posse in sequenti naturam

peccare, ita vt peccato vnionem amittat: quare semel habitam vnionem à natura esse deinceps peccato inamissibilem.

3 Sed vero vt in antecedenti impeccabilitate enenit, infirma, vt plurimum rationes à Doctoribus assignantur, dum quis ad suum modum antecedentis impeccabilitatis à nobis q. 2. impugnatum recurrit. Alij ad necessariam præcedentiam natura personalitatis, siue, vt comprincipij, siue vt conditionis necessariae, vt humanitas operetur, quæ respectu sequentium instantium temporis eadem est atque in primo, quos impugnatos ibi habes. Alij exigentiam vnionis, vt detur independenter à negatione operum, peccati: quod in conseruatione maiorem vim habere videtur. Etenim semel habita petit conseruari, & consequenter ne in instanti sequenti introducat peccatum. Sed tamen potest Deus semel, simulque decernere illam dare nunc, & in sequenti non conseruare, si peccet humanitas, seu non conseruare nisi dependenter à negatione peccati, sed in quo est licet petat durare in sequenti. Tertio petat, ac Deus non annuat illam conseruare prius, & peccatum postea illius titulo pellere, seu prius peccati euitionem, vt posterius natura ipsam conseruet. Quidam in eo contradictionis reperies: tunc autem poterit absolute peccato deperdi ex parte antecedentis, etsi humanitas peccet, vt potest, ex parte etiam consequentis vt patet.

4 Recurrit Vasq. cum suis ad exigentiam vnionis expressiorum cogitationum, quam habebit in secundo etiam instanti, nisi mero Dei arbitratu supponatur priori naturæ destructa: quo in casu libera erit ad peccandum, & non peccandum, sed negatio peccati tunc regredi nequit, vt præcedat destructionem peccati, quam supposuit. Cæterum expressiori cogitatione non auferri libertatem, ad peccandum ostendimus. Secundo: exigentia expressioris cogitationis est, vel ad status decentiam, vel aliud quoduis ab vnione pro duratione illa in qua existit non pro sequenti, in qua nondum existit, imo neque est exitura fortassis. Est enim exigentia, vt decenter existat existentiamque exigentis supponit, sicut reliquæ omnes exigentiæ actiua, & dispositiua, licet ob existentiam contrarij non semper in illo eodem instanti donec, sed sequenti. Denique admittatur totum: ei tamen exigentiæ expressioris cogitationis poterit Deus non annuere, atque expressiorem illam cogitationem ad non peccandum humanitati nunc vnitate pro instanti sequenti denegare: quo in casu, & poterit vnio semel habita peccato in sequenti instanti deperdi.

CERTAMEN II.

Recentiores Complutenfes irritò hac in re, & inconsequenter laborant.

1 **A**lebant isti vnionem natura sua permanentem, virtualiter perseuerare in sequenti instanti quousque formaliter exclusa intelligatur. Quocirca nisi mero Dei arbitrio ex parte actus primi exclusa formaliter supponatur, non erit libertas ad peccatum, quo pro posteriori expellatur, cum antecedentem peccabilitatem impediatur, vt dicebatur q. 2. cert. 1. n. 1. si autem mero Dei arbitrio ex parte actus primi potentia ad peccandum supponatur formaliter exclusa, quidnam aget peccatum ad eius exclusionem? ergo nequit vnio semel habita peccato pro sequenti instanti, ac duratione perire. Verum doctrina hæc superfluo continet exigentiam perdurandi vi vnionis semel habitæ. Si enim necessariam impedimentum antecedens est sine illa exigentia amitti in sequenti duratione per peccatum non potest, vt cert. 3. ostendimus. Deinde est doctrina insufficientis, atque cum principiis Recentiorum pugnat. Hoc extremum probo. Hæc est bona consequentia in

tua

tua doctrina, & irrefragabilis vnio potest dari dependenter à meritis in hoc instanti: ergo potest dari dependenter à libera negatione peccati in hoc instanti. Ex hac autem est inuitabilis consequentia alia: ergo potest non esse si adsit peccatum in hoc instanti: atqui per te vnio potest conseruari in secundo instanti dependenter à meritis: ergo, & conseruari dependenter à negatione peccati, & peccato perire absolūtè. Dices conclusionem intelligi de negatione peccati admissi in secundo instanti quo vnio perit demus id. Potest perire consequenter ad tua principia dependenter à negatione peccati admissi in primo instanti: ergo, & in secundo. Probo, magis debet impedire peccatum in actu primo existentia realis formalis vnionis, quam existentia solum virtualis eiusdem vnionis in secundo ratione exigentia huius realis formalis existentia: atqui non impedit, iuxta tua principia, realis formalis existentia vnionis peccatum in actu primo pro instanti primo: ergo neque impedit pro instanti secundo. Rursus per te vnio secundi instantis potest supponi prioritate nature ad vnionem instantis primi: cum vnio pro primo possit per te cadere sub meritum operum secundi instantis dignificatorum gratia vnionis, & sic de sequentibus: tunc autem vnio secundi instantis non perdurabit ob exigentiam vnionis in primo cum vnionis existentia, quare, & exigentia posterior esset vnione pro secundo, & sic de sequentibus, si in illis efformetur argumentum: ergo ab exigentia non proueniet durare virtualiter vnionem in secundo instanti.

2 Sed in consequentiis missis veniamus ad doctrinam insufficientiam. Existentia realis formalis vnionis non impedit per te absolūtè prorsus libertatem humanitatis in actu primo ad peccandum, si detur ut posse ais, dependenter à negatione peccati, pro eo instanti in quo datur, ut vidimus q. 2. cert. 4. num. 3. ergo minus impedit existentia vnionis solum virtualis. Contra secundo existentia illa virtualis solum est exigentia prædeterminationis formalis in secundo instanti, quæ in vnione est: ergo non est existentia prædeterminationis formalis: atqui sola prædeterminatio formalis pugnat cū libertate formali in actu primo: ergo existentia virtualis vnionis in actu primo non impedit libertatem in actu primo ad peccandum. Tertio quia, licet existentia illa virtualis, seu exigentia, ut daret vnio in secundo instanti, sit independens à negatione peccati in secundo instanti, aut non est, ut daret vnio independenter à negatione peccati ergo non fiet contra exigentiam illam, seu existentiam virtualem vnionis, si non ob illam solum, sed ob negationem peccati in secundo instanti decernatur à Deo vnionis per duratio pro secundo instanti: ergo existentia illa virtualis vnionis in secundo instanti non pugnat, neque impedit libertatem humanitatis in actu primo ad peccandum in secundo instanti. Vnde rursus peccato poterit perire vnio, si in eo admittendo humanitas in secundo instanti libertatem suam exerceat, ut antecedenter potest: tunc que ob peccati exigentiam vnionis pro primo instanti, ut daret pro secundo fortius reclamanti connaturali fere prouidentia vnio peribit: cum in expectanda negatione peccati, ut decernatur eius duratio contra exigentiam fere non fiat, inde neganda vero posito peccato fortiori exigentia attendatur.

3 Contra quarto quia est sola exigentia perdurandi intrinseca vnioni non est virtualiter absolūtè vnio pro secundo instanti, sed conditionatè solum si Deus annuat: in se enim quoduis creatum subditur iuri, & dominio supremo Dei erga creatura: ergo si Deus comprimam vnionem dat, vel immediatè visa exigentia perdurandi decernat, ut perduret si non peccet non existit virtualiter absolūtè, sed solum conditionatè, scilicet sub conditione negationis peccati, qua absoluta illa exigentia temperatur: quare licet si Deus annueret absolūtè esset virtualiter vnio pro signo, & actu primo, sicque eius impeditur libertatem ad peccandum: cum solum conditionatè annuit sub conditione nimirum negationis peccati, ne virtualiter quidem absolūtè est

ante usum libertatis ad peccandum, vel non peccandum. Dices eo ipso, quod decernitur perduratio dependenter à negatione peccati decernitur destructio si peccet ergo non attenditur exigentia ad conseruationem. Respondetur ita fieri à Deo posse, quod est impugnatum alia, qua probatur de potentia absoluta vterius conclusio. Sed tamen non inferitur consequentia ex antecedenti: nam licet postea peccato destrueretur ex vi eius decreti vnio non attenditur, sed posthabita ad eius destructionem exigentia perdurandi: At vero ad conseruationem posita negatione peccati, non hæc solum, sed et exigentia perdurandi attenditur: vnumquodque tamen quæ partialis conseruationis eius motuum.

CERTAMEN III.

Solidiores ex nostris principis probationes.

1 Ex dictis q. 2. cert. 1. num. 1. & cert. 4. num. 2. probatio inamissibilitatis per peccatum semel habitæ vnionis procliuus est. Etenim impedimentum pure impediens libertatem in actu primo debet ex parte actus primi potentie libere supponi exclusus, ut seruetur libertas in quauis duratione: atqui vnio hypothetica est impedimentum pure impediens libertatem in actu primo ad peccandum: ergo debet supponi exclusus ex parte actus primi ante usum liberum peccati quauis duratione: ergo in nulla duratione potest perire ob peccatum admissum. Probo consequentiam: cum maior, & minor probata sunt locis citatis. Id quod pro priori nature ad vltim libertatis supponitur absolūtè exclusum necessario, nequit per vltim libertatis eiusdem absolūtè excludi quin mutuo vtrumque, & à libertate ipso dependeat, implicatoriè: sed negatio vnionis supponitur exclusa ante vltim libertatis ad peccatum in duratione quauis: ergo in nulla duratione potest perire ob admissum peccatum vnio, seu autem, & amitti per peccatum duplici ergo ratione, quia in primo instanti probabimus non posse in primo instanti dependenter à negatione peccati existere, peccatoque impediri ne sit, pro secundo, & sequentibus instantibus non posse peccato amitti, ac destrui suadetur quia nimirum est sanctitate substantiali Deitatis antecedenter etiam pugnantem cum peccato, & verbi antecedenter omnino impeccabilis obligatione impediendi peccata humanitatis, sola sui assentia per vnionem ad humanitatem impeditur pure impediendè potentia eius aliter libera ad peccatum: quare ex parte actus primi in secundo, & sequentibus instantibus debet eius negatio præsupponi, ut sit inhumanitate ad peccandum potestas: quare, & eius destructio pro solo arbitrio Dei, independenter à peccato, quod ex parte actus primi potentie liberæ ad peccandum esse nequit.

2 Sed dices hoc discursu non fieri, quod ex præexistentia vnionis in primo instanti non possit destrui peccato, seu ex eo, quod semel sit non possit deinceps per peccatum amitti. Eodem enim modo non potest non existere per peccati appositionem in secundo instanti, etsi non præexistisset vnio in primo: ac promittit quod nunc est secundum instanti existentia vnionis esset primum existentia ipsius. Etenim æquè tunc, ac nunc vnio impediret in actu primo potentiam ad peccandum in hoc instanti quod modo est secundum instanti, que tunc primum, ut discursus noster docet: quare præexistentia materialiter solum se habet iuxta hanc rationem, quominus destrui nequeat per peccatum vnio semel existens. Si autem sententia, germanusque verum sensus tenendus sit præexistentia vnionis semel habitæ formaliter se habere debet, ut vterius sit inamissibilis per peccatum. Ex eo enim quod semel vnio fuerit humanitas verbo, ac Deo, aiunt Patres firmum illam habere contra peccatum esse assequutum, stabilemque esse in bono, quod deestabilitate in eo instanti, quo existit vnita intelligendum non est, cum gratia semel habitæ

habita pro eo instanti, quo habetur animum obfirmet in bono, atque ita contra peccatum stabilis, ut pro eo nequeat peccato succumbere: ergo firmas illa specialis in bono, quam vnio tribuit humanitati. & adeo extollunt Patres ex eo, quod semel habeatur debet esse pro instantibus, & durationibus sequentibus: quare ex præ-existentia in primo volunt provenire etiam in secundo instanti, quod per peccatum nequeat depelli, sique inamissibilis per illud.

3 Respondeo primo solum velle Patres assignare differentiam, qua nos per gratiam contra peccatum roboramur, & qua Christus firmatur contra peccatum per vnionem: cum enim gratia solum stabiliamur nos contra peccatum per formalem impossibilitatem illius cum ipso, quin impediatur potestas nostra peccandi in actu primo, sit, ut in sequenti instanti, in quo gratia non dum existit perseverans conuerti ad malum possumus peccatoque admissio gratiam deperdere, ut, pro miseris mortales, quotidie experimur. Cum autem gratia vnionis Christi humanitas non solum consequenter, & ex actu primo potentia ad peccandum, quæ vnione aboletur, aduersus peccatum pro sequenti duratione, in qua eandem oppositionem habebit, eodemque modo potestatem peccandi abolebit peccato perire non poterit, ut ostendimus ex eorundem Patrum principio de antecedenti humanitatis vnitæ impeccabilitate. Itaque illi ex vnione verbi ad humanitatem duo, sicut nos ab eis edocti, gloriosa humanitati Christi deduxerunt, sed non ex diuersis duobusque, sed ex vnico principio, quia alterum ex illis, alterius confectarium est, nempe, & antecedentem Christi impeccabilitatem, & vnionis inamissibilitatem per peccatum, & hanc quidem reor mentem esse Patrum genuinam.

4 Ut autem difficilius genij, aut ingenij lectores quiescant admittamus mentem Patrum esse, ut ex præ-existentia vnionis formaliter proveniat eius inamissibilitas deinceps per peccatum, nec solum ex antecedenti impeccabilitate humanitatis pro instanti, quo verbo Deo existit vnita, ut autem hoc etiam sensu vnionis semel habitæ inamissibilitatem per peccatum defendas nota morales obligationes, (cuiusmodi est obligatio verbi ad vitanda, & impedienda peccata humanitatis sibi vnitæ, ut diximus) licet è physica fundamentorum existentia orientur, primoque existant, tamen, ut perdurent, ac conferuentur opus non habere, ut earum fundamenta tunc etiam physice existant quandiu obligationes illæ perseverant, sed satis esse, quod ea fundamenta retractata sufficienter, ut moraliter destruantur, non sint, ut patet in obligatione matrimonij, contractu promissionis, imò, & morali malitia, & reatu peccati transacti non satis retractatis. Ex quo sic probo conclusionem in sensu dicto. Moralit obligatio non solum durat quandiu existit physice fundamentum, sed quandiu fundamentum moraliter destructum per sufficientem retractionem non est: ergo moralis obligatio impediendi, ac vitandi peccata humanitatis nunc vnitæ durauit pro omni signo instantium sequentium quousque absolute destituta sit. Ergo, nisi pro signo libertatis in actu primo ad peccandum, ac proinde independentem à peccato destruat vnio à Deo, perseverabit in actu primo obligatio verbi, atque imputabilitas antecedens peccati humanitati verbo, quæ pugnat cum antecedenti verbi impeccabilitate, quæ stare debet, & cum libertate in actu primo humanitatis ad peccandum, quæ ea obligatione, & antecedenti verbi omnimoda impeccabilitate aboletur, ut diximus: ergo ea vnio semel habitæ ex eo, quod semel habitæ ab humanitate sit, formaliter est deinceps inamissibilis per peccatum.

5 Satis hæc conclusio nostræ veritatem ex verbi vnij obligatione expedit. Cæterum, cum inde, tum ex ipsius vnionis hyposthatice, vi, & natura facilius eadem veritas ostenditur ex dictis. q. 2. cert. 4. n. 6. cum enim existentia humanitatis hyposthatice vnitæ in secundo, tertio, ac reliquis conseruationis suæ instantibus, æque, atque in primo productionis

R. P. Christoph. de Ortega de Dei incarnat.

suæ, non nisi dependenter ab vnione hyposthatice simul tempore apponenda fuerit decreta, ipsa existentia humanitatis necessario ad vsum libertatis ad peccatum, quo amittenda esset, præsupposito, imo in secreto, ipso de eiusmodi existentia fiat antecedens omnem vsum libertatis ad peccandum determinatio ad vnionem, peccato formaliter repugnantem, pro conseruationis eiusdem instanti eodem: quare, & peccandi pro eo instanti impossibilitas antecedens: qua semel habitæ vnio pro instantibus sequentibus, redditur absolute inamissibilis per peccatum, ut nostra conclusio ferebat.

Q V Æ S T I O I V.

Pugnet vnio cum peccato originali habituali. & reatu humanitatis, quæ vnioni præexistit.

GIMVS hætenus de pugna, atque impossibilitate siue in actu primo, & antecedenti, siue consequenti, & in actu secundo vnionis habitæ ab humanitate cum peccato ab ipsa admittendo. Nunc autem de eius pugna cum admissio ab humanitate, quæ sui vnioni in propria persona prædurasset, posteaque assumeretur disputandum est. Id quod factum esse possibile cum citandis omnibus suppono: nulla enim in assumptione humanitatis habitualiter ex peccato ante actum peccatricis inferitur contradictio. Vel enim vnio, & peccatum habituale pugnant contradictorie, vel non pugnant: si pugnant aduentu vnionis periret: si non pugnant contradictorie, & si cum vnione perseveraret contradictio non esset: quod ipsum de peccato originali eiusdem nature vnioni præexistentis dictum puta. De reatu vero nil apparet, quo illius nature vnio possit impediri.

C E R T A M E N I.

Pugnat contradictorie vnio cum vtroque peccato: sed non ob aliquorum rationes.

1 O ppositum dicent Scotistæ, qui vnionis cum peccato actuali pugnam negant contradictoriam, & ij fortasse, qui gratiam solum cum peccato habituali cõ-possibilem aiunt, nisi Dei accedat condonatio, ut Soar. & Lugo: illi etiam, qui ante actum peccati maculam non elui quousque ad sit actualis retractatio libera peccatoris, à quibus non admodum eram alienus. Inde enim ad gratiæ vnionis videtur consequentia proclius. Verum conclusionem nostram docent de habituali peccato, idem de originali dicturi, Soar. d. 3. 4. sect. 2. § Dico ergo secundo. Vvadingo. d. 8. dub. 2. Bernal. d. 43. sect. 1. supponiturque in doctrina Vasquezij, & Ludouici Torres referenda cert. 2. quibus assentior: rationibus autem non item. Prima sit Bernalis §. 3. n. 17. pro pugna cõ actuali efformata, atque ad pugnam vnionis cum habituali extensa quia, si cum gratia vnionis habituale, aut originale perseveret à Deo feruaretur peccatum humanitatis, ut à causa speciali, quod repugnat. Etenim ut contrarium in præsentia contrarij periret maiori concursu opus est: ergo, ut conseruetur alterutrum peccatum in præsentia vnionis hyposthatice maiori, quam in eius absentia concursu opus habebit. Atqui hic concursus maior non præstabitur ab humanitate, quæ nihil circa habituale, vel originale denuo operatura est, ut

R r r seruentur :

ferentur: ergo concursus ille maior ad habituales, vel originalis conseruationem in praesentia vnionis necessarius à Deo praestaretur.

2 Magna hic conatu totus est Lugo in negando rationis assumpto: admissoque antecedenti primo probationis, ait, non necessario maiorem concursum praestandum in conseruatione peccati, sed in productione vnionis in contrarij peccati praesentia, quae non minus impedit vnionis in humanitate productionem, quam vnio producta peccati conseruationem: si autem maior concursus à Deo in producenda vnione praestetur, à Deo, vnde non est potest, causa specialis conseruationis peccati non erit. Verum admisso antecedenti illo, & vnio, & peccatum non nisi maiori concursu poterunt existere: quare, & argumentum Bernalis vrget: licet eo admisso peccauerit vterque: quia alter maiorem concursum ad peccati conseruationem tantum, alter vero ad vnionis tantum productionem requirat. Sed adhuc peccant grauius vterque: licet venia digni, quia cum omnibus, qui ante nostram controuersiam de resistentia, & impugnatione formalis, & actiua scripserunt. Etenim cum viderent in praesentia contrarij agentis plus virtutis in agente opposito ad effectum edendum requiri, idem de praesentia contrarij formalis putabant, idemque etiam de concursu, vt maior in cuiusvis contrarij siue formalis, siue actiui praesentia ad effectus productionem requiratur. Cum tamen longe alia ratio sit de maiori actiuitate, atque de maiori concursu in contrarij praesentia. Etenim contraria agentia se mutuo impugnant, sibi que in actu primo resistunt exigendo actiuitate sua, quae exactiua etiam est concursus à Deo ad suum quodque effectum cum alterius effectu pugnantem formaliter: vtriusque autem actiuitatis arbitrat Deus si legibus naturae, quam suo supremo dominio stare velit, collata vtriusque actiuitatis exigentia fortiori ad ampliorem effectum concursum praebet, minus vero forti ad minorem, eodemque modo respectu resistentiae formalis contrariarum formarum, quae exigentia intrinseca perdurandi resistunt solum, se gerit, non tamen maiori concursu omnipotentia sua seruat effectum in praesentia contrarij, quam illum primo produxerat, cum contrarium aberat: pugna enim contrarij est, vt antiquo concursu Deus abscedat, atque resistentiam effectus, vt in illo persistat: quandoquidem vt in se existat effectus concursus antiqui permanentia, etiam in contrarij praesentia satis habet: quare naturaliter nequit concursum excipere maiorem: cum hic, saltem naturaliter effectus indigentiam nequeat excedere, imo in Valsquij, & aliorum sententia adhuc supernaturali: quin implicat concursum antiquum in praesentia contrarij seruari, termino pereunte, sine quo actio esse, nec diuinitus potest: falso ergo Lugo, & Bernali admittunt in praesentia contrarij effectum eundem maiori concursu opus habere.

3 Sed inde argui potest conseruationem antea peccati habituales, & originalis humanitatis assumptae Deo esse triuendum, vt speciali illius conseruatore. Etenim vnio hypothetica vbi primum est exiget, ne peccatum, saltem naturaliter impossibile, existat in humanitate: ergo Deus tenetur illud non conseruare, seu destruere in eo instanti, quo ponitur vnio, si ex legibus naturae, & causae vniuersalis se gerat: ergo si illud seruet, ac non destruat, vt specialis illius peccati causa, & conseruator se gerat: ergo vt speciali peccati conseruatore habituale, & originale tribuerentur Deo, ni posita vnione non conseruet illa, vel destruat. Simili argumento vidi cuiusdam religionis Magistros ex nostro Lugo essentiam peccati habituales negatione condonationis Dei constituentes à Deo in publicis thesibus turbatos, vt metu delationis ad inquisitionis tribunal, ni adessent opinionem è Cathedra, vt ab alijs exposcebatur, illico retractassent. Respondeo facile peccatum habituale sicut à Deo non ponitur, ita nec seruari ipsius concursu, sed sola non retractione humana, ad quam Deus, qui non commisit, admittit vè

non tenetur, sed homo: quare penes humanitatem vnionis solum esset peccati conseruatio quoad illud non retractaret. Neque iure vnionis tenetur Deus auxilia efficaciter humanitati conferre, vt retractet. Licet enim iure vnionis titulus adsit, vt humanitati auxilia eiusmodi, sicut, & alia plura donarentur, non est autem titulus Deum absolute obligans, & cogens, seu coacte exigens, sed precarius solum, cui sine vlla indecentia renuere potest Deus: sicut in pluribus humanitati Christi donandis diu Deus non annuit, nedum humanitati peccatrici antea, in qua titulus ea omnia denegandi aderat iustissimus, si grauius deliquisset, sufficiensque, si solum venialiter peccasset: cum ergo concursum subtrahere, auxiliare ad retractionem, cuius negatione seruabatur peccatum non tenetur Deus: quomodo specialis conseruator habituales, vel originalis haberetur? sed etsi condonatione Dei auferri haberetur peccatum, & originale posset, non tenetur Deus illud apponere: quare non apponens illud non conseruat, et, quae ipsi non condonanti peccati eiusmodi perditionem esset tribuenda. Nullus quippe cuiusvis generis creatura tenetur debitum condonare: alioqui post primum commisionis, & debiti instans, & peccatum, & debitum fore necessarium abolendum: quod est erroneum in debito, & offensa peccati, in alijs debitis paradoxa ridicula.

4 Sed ecce iniquis in permanentia peccati habituales, & originalis cum vnione contradictiones plures. Primum enim esset humanitas ob peccatum eiusmodi digna carere omni dono, & beneficio Dei, quouisque malo quod à Deo posset infligi: ob vnionem vero digna carendi omni eo malo, & habendi omnia Dei dona, & beneficia. Dignitas esset quae aeternum puniretur poena, & damni, & sententiae, & quae non ita puniretur, sed aeterno Deo frueretur iucundè. Tertio: esset obiectum eadem humanitas odij, & amoris Dei, absolute amica Dei, & inimica absolute foret: cui repugnantiae Soar. & Vvadingo in primis standum. Ad primam repugnantiam, & secundam dicent aduersarij nullas esse sunt enim tituli positiui oppositi: opposita autè positiua coniungi in eodemque esse, à quo ratione diuersorum habentur, contradictionem non habet. Ad tertiam negantur similiter contradictionem contineri quod absolute odio, & amore Deus illam prosequatur humanitatem, sitque ipsa amica Dei, & inimica sumpta inimicitia pro positiua, quod dicit, non autem pro absolute negatione amicitiae: altero enim vnionis titulo diligetur, altero haberetur odio: vel dicent secundo absolute odio solum habendam à Deo, nec amicam fore. Licet enim Deitas sanctificare subiectum apta sit, atque amicitiae Dei obiectum constituat, supponitur autem ex parte subiecti capacitas, ad eum effectum: vnde de bruto vnitus Deus illud non sanctificaret. Cum ergo humanitas habeat peccatum, quod totam maculat, inficitque humanitatem, ac diuini odij obiectum reddit per accidens habet in capacitate sanctitatis, siue habet capacitatem impediri, vt sanctificetur, quam bruta per se habent: sic etiam, licet gratia habituales filiam adoptiuam Dei humanitas: em conseruata, ne tamen id praestet, filiatione naturali Dei in Christi humanitate ex parte subiecti impeditur.

CERTAMEN II.

Firmius probatur vnionis cum peccato habituali repugnantia, atque originali, ac de oppositione cum reatu statuatur.

1 EX dictis haecenus constat quanto iure Soar. dicitur esse oppositionem, ac repugnantiam vnionis cum peccato habituali (quod ipsum de originali est) natura praexistens suae vnioni non à Deo, atque cum peccato actuali explorata esse. Ea tamè ratione firmius fuerit iudico ratione, quae attigit Molin. l. p. q. 14. a. 3. d. 8. Valent. 3. p. q. 15. pun. 2. ex quibus, & Moncaus. d. 9. c. 2. vnde dicit Bern. §. 3. à n. 26. ea vero in horum principis non admittit est firma eo quippe ininitur principio: quod ad aduersos suppositorum physice sint siue, vt à principio influentes, vel

vel se tenente ex parte principij actiui earum; quod satis sæpè reieciimus, atque in Thomistarum ratione, q. 1. cert. 1. estque ad rem præsentem inutile: cum in peccatum habituale ex ante actio naturæ prædurantis ad vniõnem cum supposito diuino nihil suppositum diuinum agendum habeat, vt habituale, vel originale perdurent. Solum ergo diceretur peccator denominatiuè Deus, aut verbum per denominationem, aut idiomatum communicationem, in quo nulla apparet maior repugnantia, quam in eo quod dicitur mortuus, vt contra Thomistas q. illa. 1. cert. 1. dicebamus. Adde quod si vno illius naturæ, facta ad naturam diuinam esset, vt posse fieri ostendebamus contron. 1. d. 2. pugna eius vniõnis cum peccato habituali, vel originali humanitatis ea ratione non probabatur.

2. Neque firmior est ratio in Bernalis principiis. Ait etenim vniõnem esse productionem humanitatis vnitate pendentem, vt quo, à supposito diuino, à quo media ipsa, vt quod, humanitas penderet tanquam à particulari sustentante, quod cum illa loco proprii suppositi vnum suppositum constitueret, eamque, eiusque accidentia, & actiones etiam peccatum æquè, ac suppositum proprium sustentaret, quod est absurdum, diuinoque supposito repugnans. Sed principium illud de vniõne, quæ sit humanitatis productio, refellebamus satis. d. proœm. q. 3. cert. 5. Secundo suscitare naturam peccatricem habitualiter, imo, & actualiter non est peccare physicè, sed solum denominatiuè, & remorè sustentare peccatum imo actiue sustentare naturam peccatricem productione, & conferuatione, vt causam particularè, ac proinde remorè peccatorum ipsius, quatenus producit peccatorem Deo indecens non est, vt patet in demonis productione, quæ à Deo, vt causa particulari fuit. Quod autem vnum per se cum humanitate constituat suppositum diuinum solum euineat per idiomatum communicationem dicendum esse peccatorem quod Bernal. ipse s. 2. absurdum non reputat. Ac tandem, vt dicebamus, si vno ad Deitatem esset totus discursus euanesceret.

3. Solum ergo in principiis nostris vim habet ratio illa, quæ præfati Doctores attigerunt. Cum enim vi vniõnis humanitatis actiones, & omissiones penes personam diuinam moraliter sint, atque inde non solum supposito diuino suppositetur, sed, & illo, quæ personalitas formaliter est, personaretur humanitas vnita, vt dicebamus. d. proœm. q. 2. fit, vt nihil fiat, ac vnita humanitas illa esset retractaret efficaciter, (si id opus sit, vt aboleretur habituale) ante actum peccatum, ea non retractatio humanitatis verbo Deo speciali causæ imputaretur: quemadmodum de peccato actuali post vniõnem admisso dicebamus. q. 2. cer. vlt. quod ipsum argumentum eodè modo probat de vniõne ad Deitatem penes quæ ius, & obligatio est regendi humanitatè vnitam, neque ipsa sui iuris omnino est, ac proinde negatio efficacis retractationis ipsi etiã imputaretur, quare, & cõseruatio peccati habitualis, & originalis etiam, si hoc voluntarietatem posterorū in Adamo includat, propriaque cuiusque aduli retractatione opus habeat quod si opus condonatione Dei etiã habeat habituale, atque originale, vt destruat, nisi eam Deus vnitate humanitati statim faciat specialis conferuationis peccati causa erit. Est enim non vnitate humanitati cõdonare nõ tenetur peccatū, sicut, & nec creditor debiti extraneo remittere, aut humanitati iã propriæ condonare teneretur ne nimis durus, dirisiveque Deus sit.

4. At inquit: in non retractando peccato nulla est culpa humanitatis vnitæ: ergo nec verbi, aut Dei, qui eã regere tenetur: solum enim inde imputabitur ad culpam omisso, aut commissio culpabilis humanitati nego consequentiam. Nam ex ea obligatione omnes humanitatis actiones Dei, vt causæ specialis, moraliter sunt: quare, & peccati conferuatio per negationem retractationis quæ licet humanitati vitiosa non sit, aut Deo est indecens, & impossibilis: quemadmodum plura quæ pupillo non imputantur, nec dedecent, si à tutore, vel procuratore fieri permittantur, vel sinantur omitti Tutorem dedecent. Hæc ratio vniuersim in quavis opinione de oppositione, ac repugnantia gratiæ cum peccato non se sola, sed simul cum retractatione, vel condonatione Dei: locum habet si autem se sola gratia cum peccato repugnet contradictoriè, siue physicè, vt vult Vasq. cum pluribus, siue moraliter, vt vult Ioan. Martinez de Ripalda cum aliis. Cum per vniõnem humanitas illa Deificaretur, sanctificareturque infirmè, vt d. 4. q. 1. & 4. ostendebamus, longèque amplius imo infinites, quam gratia habituali, fit plane, vt cū vnione neque originale, neque habituale, adhuc veniale queat, etiã supernaturali potentia, vltatenus cõsistere: cū contradictoriõrum pugna nec diuinitus possit ad amicitiam concordiam cicurari.

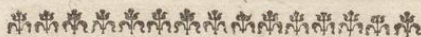
5. Circa poenæ reatum Vasq. d. 6. t. c. 6. Luif. Torres. opusc. 6. de gratia d. 10. dub. 11. censent necessario abolendum per vniõnem: quia per illam humanitas digna per vniõnem esset videndi, fruendique Deo, omnique bono, & carendi omni malo: per reatum vero digna esset non videndi, fruendique Deo: quæ, etiam pro vnico instanti cõtradictio. Sed cõtradictio hæc in terminis dignitatis, non in ipsis posituius dignitatibus est, vt dicebam cert. 1. quare termini coniungi nunquam poterunt, secus dignitates. Dices vniõne beata aboleretur reatus, & actus charitatis perfectissimo: ergo melius vnione. Respondet Bernal. antecedens esse verum nõ ex rei natura, sed ex lege Dei: quare ex natura rei non inferri abolendum reatum per vniõnem, assumptū mihi de abolitione reatus per vniõnem est certū: de actu charitatis falsum: quia actus charitatis natura sua satisfactorius est. Sed neque hinc inferitur abolendum reatum per vniõnem: cum vnio satisfactorium quid natura sua non sit. Soar. d. 3. lect. 2. s. antepen. Bernal. d. 43. lect. 3. n. 64. censent manurum reatum non autè æternæ poenæ, qui in nullo re manet iusto, sed pro vnico instanti: quia in primo actu primi instantis ab humanitate vnita satisfieret. Sed aliud est deberi poenam pro vnico instanti, aliud vnico instanti, & actu satisfieri, potest enim vnico actu huius instantis, satisfieri pro poena debita pro pluribus annis. Secundo hic solum queritur, quid possit reatus vi vniõnis permanere, non vero, vt actus satisfactorius humanitatis coniungitur: hoc enim pacto nullus remanebit reatus in primo vniõnis instanti, in quo honestum, & satisfactorium actum humanitas dubio procul eliceret.

6. Censet ergo totum reatum demerito peccati ante acti permanere ex natura rei cum vnione posse in humanitate, quæ antea peccasset, non autem reatum poenæ æternæ si lethaliter peccasset. Hæc videtur pugnare secū nec solum cum Doctõribus citatis. Sed certè magis illi secum in repugnantia vniõnis cum reatu æternæ pugnare videntur. Etenim cum indemerito, seu merito, & dignitate valorosa intrinsecè peccati ad poenam, dignitatem ad poenam æternam recognoscant, poenæque toti delicto debite manere obnoxium delinquentem ex natura rei non implicet culpa abolita quoties actu proprio satisfactorio delinquentis non aboletur, nec sit à creditore, vel iudice supremo poenæ remissio, fit planè, vt qui sine actu proprio, & satisfactorio per gratiæ infusionem, vel vniõnem hyposthaticam iustificaretur ex natura rei cum reatu æternæ poenæ possit persistere: nisi spontè Deus aliter statuisset: nempe iustificatis æternitatem poenæ generali, vel speciali lege remittit: in nostris autem principiis, cum æternitas poenæ non valori, aut dignitati meritoque mortalis peccati debeatur, sed dignitati formali inimicitie Dei, quæ cum malitia, & macula mortalis, vt mortale est, identificatur, implicat mortali abolito per gratiam habitualem, vel per vniõnem manere eam dignitatem, siue reatum ad poenam æternam. Licet manere possit dignitas meritoria, siue reatus totus valorosus mortalis, qui ad poenam temporalem solum est.

7. Obicit Soar. vnio in eo casu non pugnaret cum reatu poenæ: ergo nec est habitu vitioso, quod habuisset, si pluries antequam vniretur humanitas peccasset. Negat ille consequentiam eis tamen rationibus, quæ me primum ad admittendam, cum aliis ignominatis, quos citat, consequentiam impellebant. Solum enim ostendit congruentias, vt habitus vitiosus posita vnione ab humanitate depellerentur, non autem, vllam, ni ita fieret.

Rrr 2

feret, repugnantiam. Quare aliunde neganda est consequentia, atque assignanda repugnantia habitus enim (sive qualitas distincta ab speciebus, sit, sive species viuiores ex actibus relicta, atque asseruata, ut verius esse docuimus controu. de anima d. de habitibus) nihil aliud sunt, quam physica quaedam facultates inclinantes naturam, sive voluntatem ad actus vitiosos: atqui hæc inclinatio, & promptitudo, sive facultas nequit stare in voluntate humanitatis vnitate ad actus vitiosos: ergo cum vnione sunt habitus vitiosi impossibiles. Minor probatur: quia, ut dicebamus q. 2. & 3. posita vnione, ponitur in humanitate impotentia antecedens ad peccandum pro eo instanti quo est, & pro sequentibus, nisi pro priori naturæ adhuc pro sequentibus vnio supponatur destructa: ac cum impotentia ad actus vitiosos repugnat potentia facilis ad illos: ergo, & habitus: quod si contendas physicam habitus entitatem perseveranturam, perseverabit non formaliter, ut habitus, sed materialiter, solumque cadauer: ut sic dicam, habitus vitiosi extincti per vnionem: sicut de fomite peccati, & tentationibus dicemus inferius.

QVÆSTIO V.

An Christi humanitas vi vnionis hypostatica ad opera consilij, ita fuerit preterminata, ut ea neque anteceter, potuerit emittere?

REM hanc ab antiquis scholasticis pene intactam disputauit primus Vasq. d. 73. ex quo nondum cussio. Soar. d. 37. sect. 4. §. quomodo autem, Moncaus. d. 9. c. 7. §. sed, ut nunc, Ragusa. d. 31. §. vlt. Petrus Hurtado. d. 61. c. 5. Lugo d. 26. sect. 10. Bernald. §. 4.

CERTAMEN I.

Ad opera consilij formaliter, & in actu secundo sumpta fuit humanitas Christi determinata antecedenter.

Consilij opera materialiter, & in actu primo sunt quæcumque sub diuino consilio cadere possunt: possunt autem cadere quæcumque virtutum opera non præcepta: cum de eis consilium humanitati Christi dare Deus possit, si velit: opera vero consilij formaliter, & in actu secundo accepta ea sunt, de quibus de facto consilium dedit per publicam scripturam Patrum, aut priuatam reuelationem. Quid autem consilium in re præfati importet notandum primo erit. Atque in illud præbente requiritur in diiudicando recte de rebus recte agendis securitas maior: aliqua item superioritas respectu illius, cui præstatur consilium in se autem ipso consilium non solum dicit iudicium superioris de operis bonitate, & perfectione, sed, & maiorem propensionem animi, & voluntatis in illo, ut opus illud fiat: quare consilium est significatio iudicij, & propensionis animi superioris, ad subditum, ut hoc opus non præceptum præ illo faciat, sive gratius facturum esse superiori, si hoc opus, quam aliud præstet. Aduertendum est secundo sanctitatis moralem perfectionem præterquam in sanctitate, & iustitia formali stare in maiori animi propensione, & adhesionem diuinis consiliis exequendis: quocirca, quo maior, vel minor sanctitas moralis in animo fuerit, eo maior, vel minor adhesio, propensio, ac promptitudo ad Dei consilia exequenda in animo erit: cum igitur in animo Christi summa, atque infinitè exce-

dens creatis moralis sanctitas, & perfectio fuerit, etiam cum venialibus pugnantibus, dubium non est quin, & summa fuerit voluntatis eius ad consilia Dei exequenda ad hæc, ac proinde omnibus sibi à Deo præfatis acquieuerit. An vero ita esse acquieuerit omnibus, ut non potuerit non etiam antecedenter, vel omnibus, vel aliquibus acquiescere, præfatis quæstionis materia est, ac difficultas.

2 Recentiores nonnulli apud Hurrado sect. 6. inquit docent Christum, quia hominem, sive ipsius humanitatem potuisse absolute diuinis consiliis non acquiescere: quia alioqui non esset in eius operibus libertas, ac meritum. Sed ostendimus controu. de merito Christi cum antecedenti humanitati Christi impeccabilitate meritum, & libertatem etiam in operibus præceptis, in quibus clarior difficultas est, amice componi. Item de omnibus operibus, quæ Christus exhibuit consilium à Deo accepisse non est certum: quare in aliquibus meritum, & satisfactio pro nobis esse possit. Arguebant secundum quia possit in Christo homine summa moralis perfectio sanctitatis esse, quin antecedenter adstringeretur consiliis absolute: sicut in Deo est, qui nullis consiliis adstringitur. Sed ut alia mittam. Deus à nullo recipere consilium potest iuxta dicta num. 1. de consilij natura: potest autem Christus: quare moralis perfectio ex adhesionem diuinis consiliis merienda est in Christo, qui homine, secus autem in Deo. Arguebant tertio ex Anselmo 1. cur Deus homo? c. 19. post init. ubi cum Bolo diceret negari non posse moriendo Christum melius, & Deo gratius præfatis quin dicatur. *Eum non debuisse facere, quod melius esse, & magis placere Deo cognouit. Quomodo ergo asseremus eum non debuisse Deo, quod fuit: id est quod melius esse, magisque Deo placere cognouit? Præferim cum creatura debeat Deo totum, quo est, & quod scit, & quod potest?* Responder: Anselmus, quando illi creaturæ, Deus concedit aliquid licitè fuisse, & non facere dat illi ita suum esse vtrumque, ut licet alterum sit melius, neutrum tamen exigatur determinatè. Sed vel loquitur de exigentia præcepti, & non est ad rem: vel consilij, & hanc negat de opere meliori secundum se: quare nihil Recentioribus præstat.

3 Lugo sect. 10. num. 134. docet Christum, qui hominem potuisse antecedenter diuinis consiliis non acquiescere physicè quidem non autem moraliter: non secus ac nos ad omnia venialia collatiue sumpta vitanda potentiam physicam habemus, non moralem impotentiam istam antecedentem moralem à physica distinctam ne in exemplo quidem venialium valui percipere. Si enim pro omnibus, & singulis instantibus, & occasionibus potentia physica adest ad vitanda venialia, ad omnia, & singula: ostendit quid deficiat ex parte actus primi ad moralem potentiam vitandi omnia, & singula venialia. Quare physica illa potentia ad omnia collectiue vitanda moralis etiam potentia est. Solum ergo potest vocari impotentia moralis consequens: quia, ut de more, atque ordinaria providentia auxiliata efficacia hominibus Deus impertit ad omnia vitanda nulli ex hominibus communibus impertitur, sed in aliqua, vel aliquibus occasionibus sufficientia solum, & in re quidem præfati nulla præter physicam impotentiam moralem excogitari potest. Nec enim his est an omnibus consiliis diuinis contentum possit antecedenter voluntas humana Christi dissentienti, sed an alicui, respectu cuius, si potentia physica est ad dissentium. Quidam moralis illa impotentia erit: si dicas esse maximam propensionem humanitatis vnitate ad diuina consilia sectanda, cui difficile queat voluntas reluctari, rogo an tandem facultas sit physica in voluntate: ut reluctetur dissentiens: vel secus: si non est: ergo id, quod moralem impotentiam vocas, physica impotentia est: si est facultas physica, absolute poterit consilio diuino humanitas dissentiri: quare in proposita quæstione cum impugnatis Recentioribus censet.

4 Propositam nostram conclusionem de impotentia absolute

CERTAMEN II.

Operibus consilij materialiter, & in actu primo sumptis potest voluntas Christi absolute dissentiri.

absoluta humanitatis Christi ad dissentiendum operibus Consilij formaliter, & in actu secundo docent Soares Monceus, Ragusa, Petrus Hurtado supra §. 34. Bernal. sect. 5. Probat; quia humanitas Christi sanctificatur summè à Deitate, cum in genere physica, seu formalis sanctitatis, cum in genere sanctitatis moralis: ergo eadem sanctitas pugnat antecedenter cum coniunctione cuiusvis moralis imperfectionis: atqui dissensus à consilio diuino est moralis imperfectio: ergo sanctitas Deitatis quæ est in humanitate Christi pugnat cum dissensu à quouis consilio diuino. Primam consequentiam probat quia sanctitas moralis in actu primo, quo maior est dicit maiorem adhesionem, ac propensionem ad diuina consilia exequenda: ergo summa summa, quæ esse possit: at hæc quæ nequeat voluntas in actu primo, & antecedenter dissentiri consilio diuino est summa, ac non repugnat, sed potest absolute esse: ergo hanc continet summa sanctitas moralis à Deitate humanitati Christi proueniens. Confirmatur: quia concors est Patrum, & Theologorum sententia non potuisse voluntatem Christi humanam aduersari diuinæ: at si posset dissentiri consilio diuino posset aduersari voluntati diuinæ: in illo significatæ: ergo non potest aduersari consilio diuino. Denique impotentia hæc absoluta dissentendi consilio diuino maxima est perfectio in genere sanctitatis moralis, & in qua nihil absurdum, aut repugnantia inuoluitur, sed quidquid sine incommodo, aut repugnantia perfectius, meliusque est humanitati Christi debet concedi: ergo & hæc impotentia antecedens dissentendi consilij diuini.

5. Ceterum in assignanda formalitate, ratione cuius impotentia hæc absoluta in humanitate inducatur citatis Doctoribus non conuenit, Lugo, & Hurtado visionem beatæ humanitatis attribuant. Ragula vnioni soli: ex quo dissidium conclusionis nostræ falsitatem prodi clamabat Bernal. sect. 2. n. 16. sect. 3. num. 33. quam tandem ipse sequitur sect. 5. ut vidimus, quin dissidium componat; est autem compositum facile: Quod enim vnione inducatur hæc impotentia non tollit quod visione beata etiam inducatur, sicut cæteris beatis induci censet, licet hæc inferioris ordinis impotentia habenda sit, sicut impotentia peccandi antecedens, & ab vnione, & à visione beata eidem humanitati prouenit. Verum ad rem præsentem proprius censet Ragula, & accommodatius, si visioni tanquam conditioni, & Deitati, ac personæ diuinæ, quam affert tanquam formæ eam tribuat impotentiam: quippe hic de speciali impotentia, & nobilissima dissentendi consilij diuini, quæ in humanitate est disputamus, non de communi Beatis etiam, & imperfectiori, quæ sola à visione beata potest prouenire. Obicit Bernal. vnio, ac Deitas non est formaliter moralis perfectio: ergo non pugnat cum morali imperfectione. Distinguo antecedens: in actu secundo concedo: nam hæc est actualis adhæsiō, & exercitium se actu exercitio conformandi consilij diuini, in actu 1. nego. Hæc namque est determinatio in actu 1. ad adhesionis illius exercitium. Instabis physicum, & morale non sunt sub eodem genere: ergo nequeunt sibi inuicem repugnare: atqui sanctitas Deitatis in humanitate quid physice coniunctum illi est; imperfectio autem non assentiendi consilij diuini quid morale: ergo nequeunt sibi repugnare. Nego primam consequentiam. Nam gratia quid physicum est, & peccatum quid morale, & tamen sibi repugnant. Secundo nego subsumptum: nam principium operis moralis, licet physicum sit, morale quid est in actu primo. Et enim physici, & moralis ratio non pugnant in eitate eadem imo semper coniunguntur.

1. **C**onsentio Valentia q. 19. pun. 2. Valq. d. 73. n. 36. Salas 1. 2. t. 2. tract. 3. d. 7. lect. 8. dicentibus Christum ac Beatos liberos esse in operibus (preterogationis. id est, de quibus ab eis præstandis significati Dei voluntas ipsis non fuit. Pro cuius conclusionis probatione nota primo: Deum non prosequi possibilem existentiam adhuc inefficaci desiderio necessario, sed prolium libero: (quidquid sit de necessitate, vel libertate, sed coplacentia Dei erga possibilem, in quo est DD. & sententiarum diuersitas) ut controu. de voluntate Dei fusc ostendimus. Vnde cum consilium hanc Dei propositionem, per desiderium saltem inefficax, ut à Christi humanitate præstaretur, supponat, eiusque significationem humanitati factam includat, sit ut non necessario in Dei consilio ad humanitatem Christi numeranda sint, quæcumque in genere moris meliora, imo neque quæ optima esse deprehendantur. Nota secundo Christum Dominum nobis in vitæ spiritualis ducem, ac Principem hominibus datum esse cum plena ea in re potestate præscribendi nobis, cum verbo, tum facto, & exemplis totius perfectionis humanæ regulas seu consilia: id quod & facto ipso comprobatur. Cum perfectionis regula, quæ extant, vel omnes, vel ferè in euangelio de Christi verbis, & factis contineantur: ut inde perfectio omnis nomine Euangelicorum consiliorum cõpelleretur. Insuper probatur ratione: quia, ut in humanis Regibus cœnit, qui cum aliquem in ducem, atque aliquorum Principem constituunt, de cuius scientia, & virtute confidunt, agenda omnia integra illius arbitrio, atque electioni in eius honorem relinquunt: sicque cum Mose, Christi typo, & figura à Deo factum legitimus illis verbis: *Eccce constitui te Deum Pharaonis*: ergo potius ita factum cum Christo, eiusque humanitate credemus, cuius scientia, sanctitas, dignitas, longè, imo infinitè erat maior.

2. Confirmatur: quia Deus potest creaturæ alicui liberam operum honestorum electionem relinquere iuxta Anselmum recitatum cert. 1. n. 2. sine ergo potissimè humanitatis Christi tam perfecta Deitatis sanctitate ornata, tantaque scientia instructa, ut ideo Matth. 11. 26. postquam dixit: *Omnia mihi tradita sunt à Patre meo*. Scientiam commendat suam: *& nemo nouit Filium nisi Pater, neque Patrem quis nouit nisi Filius*, quasi dicat is solum plenam mihi eligendi in omnibus facultatem à Patre factam dubitauit, qui de scientia meâ præcellentia dubitet. Nec nisi in veritatis huius confirmationem ante insigne illud humanitatis consilium, & exemplum, quo pedes discipulorum lauit dictum fuit: *sciens quia omnia dedit ei Pater in manus*. Id est cum sciret integram sibi esse à Patre suarum actionum electionem, & sanè Anselmus, ideo posse creaturæ liberam relinqui suorum operum electionem à Deo relinqui aiebat, ut ita factum à Deo cum Christi humanitate Bolsi suaderet. Clarusque adhuc Anselmus ad eius capitis medium in hanc eandem sententiam scribit: *Quoniam ipse, est Deus, & homo, secundum ex qua fiat homo, sic accepit à diuina natura, quæ alia est ab humana, esse suum, quod habebat, ut nihil deberet dare, nisi quod volebat*. Quibus aliam etiam rei huius rationem acutè presit Anselmus. Quæ sic habet, iure vnionis ita Deificata est Christi humanitas, ut ipsa simul Dea quodammodo euaserit, ac certè cum pleno Creatorum omnium, quare, & actionum quarumque suarum dominio: ergo earum usus ineger humanitati etiam in operibus honestis, & perfectionis fuit, quin aliquid deberet. Confirmatur hæc ratio: quia vi vnionis datæ humanitati fuit sanctitas Deitatis, ac perfectio diuina, cui integrum in actu

actu primo est in operibus honestis, & consilij eligere.

3 His adnotatis Bernal. citatur sic videtur conclusionē probare: quia, cum summa perfectio creaturæ sit se consilij diuini conformare: atque hac facultate humanitati facta, vt ageret honestis operibus, quæ vellet in cuiusvis electione æqua erat perfectio, & si de se opera inæqualia forent: quare stabat optime cum summa morali sanctitate humanitatis quoduis honestum opus eligere, aliis relictis: quare, & libera in actu primo erat, neque determinata ad opera consilij in actu primo, & si re vera ex summa sua sanctitate morali ad perfectissimum in actu primo esset determinata æqualitatem operum omnium de se inæqualium in eo casu probat. Quia etsi virginitas perfectius quid matrimonio sitat vero si Deus matrimonium consuleret, qui hoc eligeret non se imperfectius gereret eo, qui eligeret virginitatem, sed perfectius: quia se magis conformabat primæ regulæ perfectionis, quæ Dei consilium est: ergo cum facta libera electione consilij à Deo alterutrum æque, æqua est in alterutris electione perfectio: cum æqua sit cum diuino consilio conformitas. Hic tandem ex variis rationibus, & obiectionum solutionibus discursus Bernalis constat: tandem, sed qui nobis non placeat. Primò: quia suppositum conclusionis, quam adstruit, destruit omnino. Facit enim omnia opera Christi opera consilij formaliter, & in actu secundo contra suppositum conclusionis. Secundo hoc non probat: quia quoties à superiore agendorum optio subdito datur, circa nullum à subdito agendorum est, insinuaturè subdito voluntas propensa, & inclinatio superioris, sine quibus consilium eius ad inferiorem stare nequit. Tertio hoc admissio: non probatur intentum. Nam si æquè cõsiliur opus inæqualis de se perfectionis à Deo cum ex parte conformitatis cum consilio diuino nequeat compenari in electione imperfectioris operis excessus perfectionis, qui est in opere de se perfectiori, qui imperfectius eligit opus, non æquè perfectè agit, vt patet casu quo optio virginitatis, & matrimonij daretur alicui à Deo.

4 Probat ergo conclusio: quia summa sanctitas moralis humanitatis Christi in actu primo, solum determinat eam in actu primo, vt se conformet omnino consilij diuini præstantio, vel non agendo id, de quo agendo, vel omitendo consilium à Deo habet atque de operibus, consilij in actu primo consilium à Deo non habet, ergo ad hoc, vel illud agendum non est determinata in actu primo humanitas Christi vi summæ sanctitatis suæ moralis in actu primo. Confirmatur: quia Deus summam habet sanctitatem moralem, siue moralem perfectionem in actu primo, & tamen non determinatur per ipsam in actu 1. ad electionem operationis de se perfectionis maioris, vt dicebamus n. 1. atque in operibus consilij materialiter, & in actu 1. tantum, & maior perfectio de se vnus operis præ alio: ergo humanitas Christi non determinabitur à summa sanctitate morali quam habet per Deitatem ad electionem operis de se imperfectioris. Atque hæc quidem satis conclusionem vniuersim ebincunt. De factio autem plura fuisse opera humanitatis Christi de quibus consilium Dei nõ habuit, imo omnia opera, quæ exercuit non ex præcepto eiusmodi fuisse certius mihi est ex dictis n. 1. & 2. atque insuper quia sic, sine vlla difficultatis adhuc, vmbra in operibus Christi pluribus, libertas meritum, & satisfactio facilius intelligitur. Porro ex hac ratione conclusionis nullo negotio diluitur id quod aduersus conclusionem; nempe summam humanitatis perfectionem, seu sanctitatem moralem in actu primo dedecere minoris de se perfectionis opus, quam posset eligere: nam deficeret illi in exercitio aliqua perfectio, nec adeo gratum voluntati Dei opus eliceret: quare nec se voluntati diuinæ, quam perfectè posset, conformaretur humanitas: omnia enim hæc instantur contra obiectantes in summe perfectè Deo, quem ad optimum eligendum non teneri diximus, licet gratius Deo obiectiuè, & perfectius opus foret. Nec tunc Deo vel humanitati imperfectius eligenti moralis perfectio priuatiuè deficit, licet desit negatiuè: quia illam non habet, sed quam non

debet. Solum enim debet humanitas se conformare voluntati Dei prædictæ, quæ regula perfectionis summa est.

QVÆSTIO VI.

An Christi voluntas fuerit in omnibus conformis diuinæ? an in aliquo contraria.

QVÆSTIO hæc definita ferè est in præcedentibus, sed tamen ob difficultates aliquas ex Scripturæ testimoniis expediendas in propriis terminis examinanda est.

CERTAMEN I.

Voluntas humana Christi in omnibus conformis diuinæ fuit, nec potuit in aliquo ipsi contrariari.

1. Prima conclusio de conformitate voluntatis humane Christi cum diuina, neque vquam de illa illi contrariatà esse de Dei præcipientis voluntate de hoc est, expressa Psal. 39. num. 3. *scriptum est de me, vt facerem voluntatem tuam: Deus meus volui: & legem tuam in meo cordis mei.* Item Ioan. 4. *Meus cibus est, vt faciam voluntatem eius qui misit me.* c. 14. n. 31. obuiam comprehensionibus procedens: sicut mandatum dedit mihi Pater sui facio. Definit etiam est contra Hæreticos nonnullos in Conc. Lateran. sub Martino 1. consultat. sine secretario. cap. 16. & pluries in 6. Synodo sæpius præcipuè episc. Agathon. ad Constantin. Pogonat. ac 4. approbata 23. & 18. in qua plura Patrum testimonia recitantur, atque est. 1. in episc. Sophronij act. 17. in definit. fidei. Cyril. 2. in Ioan. c. 14. lib. 4. cap. 1. Damascen. 2. de fide cap. 22. circa fin. lib. 3. cap. 14. 17. & 18. Chrysof. hom. 47. in Ioan. Hieronymus in id Matth. 26. *fac voluntatem tuam.* August. ad locum Ioannis, & q. 77. in nouum testamentum. Probat aliqui quia voluntas præceptiua Dei de aliquo à nobis præstantio efficax absolute est de illo: ergo cum Christus sciret omnem Dei voluntatem efficacem esse necessario implendam, non nisi imprudenter voluntatem suam contraretur. Verum antecedens est falsum. Si enim voluntas Dei præceptiua efficax absolute foret operis præcepti, quodvis negatiuum præceptum, ac positiuū particulare, & determinati operis in indiuiduo aboleret prioris libertatem iuxta dicta controu. de volunt. atque hic controu. 1. d. ... Solum ergo dicit præceptum voluntatem efficacem absolute præcipiendi, non autem exhibitio operis à subdito, in Deo præcipienti. Solida ergo Theologica sumitur: quia Christus qua homo eius præcepti non ignarus, sed plenè conscius voluntate contraria Deo præcipienti peccasset, ast nunquam peccauit, nec peccare potentia consequenti, aut antecedenti potuit, ergo nusquam voluntate sua humana contraria Deo diuinæ præcipienti, sed prorsus illi fuit de facto concilians. Simili ratione probatur nusquam non fuisse voluntatem humanam Christi conformem voluntati Dei conciliantem Christo: quia nisi conformis semper euidenter voluntati fuisse admitenda sanè in eo foret aliqua moralis imperfectio, vt ex dictis q. 5. patet.

2. Dico secundo neque antecedenter potuit voluntas humana Christi contraria esse diuinæ, siue præcipienti, siue consulenti. Probat per facile ex dictis, q. 2. & 5. quia potentia voluntatis antecedens ad dissentendum, hoc contrariandum voluntati Dei siue præcipienti, siue consulenti humanitati esset potentia antecedens ad præceptum vel imperfectionem moralem admittendam, atque neutrum habet voluntas Christi potentiam antecedentem: ergo voluntas Christi non potest antecedenter contrariari.

trariari, aut non conformari voluntati Dei siue præcipientis, siue consulentis humanitati Christi. Confirmatur argumento positio à paritate à minori ad maius visionis & amoris beati. At inquit Lugo potuisse esse actum contrarium voluntati Dei antecedenter ad illam, vel eius notitiam in humanitate sine peccato, & imperfectione. Sed in primis tunc non esset voluntas illa contraria diuinæ præcipienti, vel consulenti, si ad præceptum, & consilium diuinum natura antecederet, imo etiam ad solam notitiam illorum, siquidem ante notitiam, & intimationem, & euulgationem præceptum, & consilium non est. Secundo si proprii naturæ ad præceptum, aut consilium diuinum, de hoc actu, vel oppositi omissione actus oppositus à voluntate Christi positus est, nequit pro posteriori naturæ esse præceptum de huius omissione, vel actus aduersi positione: ergo repugnat causis. Probo: præceptum, & consilium practicum essentia sua est: ergo implicat esse de impossibili, siue actu, siue omissione: at si positio huius actus pro hoc instanti natura præcedat ad præceptum, vel consilium omissionis eius, vel positionis actus contrarij de impossibili: ergo implicat pro posteriori naturæ ad actum voluntatis humanæ præceptum, & consilium diuinum de eius omissione, vel actu opposito. Subsumptum probo: quia positio in hoc instanti pro priori naturæ actu hoc voluntate absolute est in hoc instanti: ergo implicat absolute esse eius omissionem absolute, qua absolute non sit in hoc instanti: similiter esse actum contrarium ab hac voluntate humana, cum in ea non sit potestas ad iungendos duos actus contrarios, quare etiam Deo poni actus oppositus queat, non tamen à potentia voluntatis cui imponeretur præceptum, vel daretur consilium.

3 Opponunt Hæretici illud Matth. 16. *Pater si possibile est transeat à me calix iste; ueruntamen non sicut ego uolo, sed sicut tu*: siue, ut apud alium Euangelistam. *Transfer calicem istum à me ueruntamen non mea uoluntas sed tua fiat*. Vbi voluntati Dei præcipientis mortem suam aduersari, ita fatetur, ut utramque simul impleri non posse fateatur. Hilari. can. 31. in Matth. Hieronym. & Anselm. ad Matth. uerba aiunt: fugam, & timorem voluntatis Christi non fuisse mortis, & passionis suæ, sed uique ad mortem, ut notantur Euangelistæ scandalis scilicet discipulorum ob illam, repugnant tamen textui, & impossibilitati implementationis, utriusque voluntatis humanæ suæ, & diuinæ quam Christus fatetur. quo etiam confutata manet solutio S. Bonau. in 3. d. 17. q. 1. a. 1. q. 3. Ricardus ibi ratione 2. Gabr. a. 2. concl. 6. Durand. q. 1. n. 8. Marfil. q. 1. a. 3. p. 1. & 2. Maior. d. 17. q. 1. concl. 2. & 3. ex Damasc. 3. de fide c. 18. afferentium uoluisse Deum, ut humanitas mortem refugeret. Tertio Durand. & Richard proxime & Palud. ibi a. 1. q. 3. quib. fauet S. Th. 3. p. q. 18. a. 3. corp. a. 5. & 6. & q. 21. a. 3. ubi Caiet. Respondent ex Damasc. 2. de fide c. 22. motum illum voluntatis humanæ Christi in fuga de morte non fuisse liberum, sed naturalem. Contra: quia actus non liber, seu indeliberatus voluntatis nequit non ex defectu considerationis prouenire, qui in Christo nequit admitti. Contra secundo: quia voluntas illa fuit de facto cum plena deliberatione, & cognitione voluntatis Dei erga oppositum, ut textus suadet. Damasc. uero S. Th. ac reliqui Doctores naturalem uocant, non quia indeliberata fuerit, sed quia iuxta naturæ inclinationem seipsam conseruandi, noxiæque auertendi fuerit.

4 Solida ergo solutio sit voluntatem illam non fuisse contrariam voluntati præcepti, aut consilii Dei. voluntas enim præcepti Dei fuit, ut Christus non excusaret, sed acceptaret mortem ab inimicis oblatam efficaciter absolute, cum quo non pugnat voluntas absolute inefficax; efficacis autem conditionata formaliter excusandi mortem, si Dei præceptum voluntas non adesset, qualem fuisse illam Christi docent Durand. in 2. d. 15. q. 2. n. 9. Gabr. in 3. disp. 17. q. vnic. art. 2. concl. 3. & 4. Almain. q. 1. concl. 3. & 4. S. Th. q. 21. a. 4. ubi Caiet. vel solum virtualiter efficacis conditionatæ, quia inferret efficacem fugam mortis, si abesset Dei voluntas præcepti acceptandi, & non refugiendi oblatam mortem, ut uult Vasq.

d. 73. c. 3. & qui cum ipso voluntates efficaces absolutas ex parte actus, & conditionatas ex parte obiecti inficiantur eiusmodi autem voluntatem conditionatam, vel virtualiter, vel formaliter non absolutam fuisse, atque cum absoluta efficaci eiusdem humanitatis conformi diuinæ compossibilem satis produunt uerba ipsa. *Si fieri potest &c. sed non sicut ego uolo, sed sicut tu. & non mea uoluntas, sed tua fiat*. Pugna ergo, & oppositio impossibilitatis non erat inter humanam illam conditionatam voluntatem, & diuinam præceptam; sed inter utriusque effectus, scilicet moriendi, & non moriendi, ut expressis satis illis uerbis Christus: *si possibile est, & illis. si non potest hic calix transire à me nisi bibam illum &c.* Unde hæreticorum ponderationes, & obiectio euanelescent.

5 Opponunt secundo: fuit in Christo uoluntas humana, & efficacis non una solum effectu carens, ergo contraria diuinæ. Antecedens constat ex Matth. 9. ubi cæcis ad uisum restitutis serio silentium præceptum indixit, qui tamen ipsi diffamauerunt eum. & Marci. c. 7. sine adstantibus miraculo surdi, & muti præcepit, ne cui dicerent: *quanto autem eis præcipiebat, tanto magis plus prædicabant*. atque eodem capite luperius dicitur *ingressus domum neminem uoluit scire, & non potuit latere*. ex qua latendi uoluntate, quia effectu caruit, colligit Agatho. Pa. epist. decretali recitata in 6. Synodo. act. 4. & approbata act. 17. humanam fuisse: ac proinde efficacem fuisse supponit: nam in efficacis diuinæ sæpè effectu calet, ut patet in uoluntate saluationis omnium hominum, quos *omnes uult Deus*, teste Paulo *saluos fieri*. & tamen plures pereunt. Consequentiam admissio antecedenti. Vasq. d. 58. c. 2. admittit; putat certam Bernal: quia uoluntas efficacis effectu carens necessario erat de re opposita illi, quam Deus efficaciter uolebat, uelleque Deum Christus, quia homo, sciebat. Ego uero, ut antecedentis examen in certamen secundum referuem, nego consequentiam, quam ratione formæ fallam prorsus iudico. Potuit enim Christus efficaciter uelle uoluntate humana, quod Deus inefficaciter solum uolebat, quin efficaciter uellet oppositum: neque illud assequeretur. Puta: potuit uelle alicuius reprobis salutem; & in gratia decessionem, quam Deus inefficaciter uolebat certo: atque uelle certo non uolebat efficaciter peccatum eius finale, & damnationem ante illud: & tamen uoluntas illa efficacis Christi careret, & poenitentia finalis, & salutis effectu Poterat item humanitas Christi absolute efficaciter uelle alicuius, circa quod edendum concursu Deus pure omissione se haberet: quo in casu uoluntas illa humanitatis careret effectu, quin Deus efficaciter uellet oppositum. Nihil ergo ratione formæ concludit argumentum. Sed neque ratione materię, & eius quod de facto fuit, ut iam iam ostendo.

CERTAMEN II.

Nulla efficacis uoluntas humanitatis Christi effectu caruit.

1 **G**rauior est ex citatis testimoniis de antecedenti secundæ illius obiectio difficultas: an aliqua efficacis uoluntas humanitatis Christi effectu intento caruerit, nec fuerit impleta in qua asserit Vasq. citatus ob Agathonis testimonium, & argumentum. Negat Soar. d. 38. lect. 5. cum Caiet. 3. p. q. 18. a. 4. & reliquis Thomistis, licet in modo explicandi uoluntates illas Christi non nihil diffideant apud Vasquez. c. 1. consentit Bernal. d. 53. lect. 2. quibus, & ego. Est item expressa sententia Augustini citati cert. 1. num. 1. præsertim. q. illa 77. Gregorij Magni. 19. Moral. c. 14. Ratio est prompta, quia, quocumque modo effectus quiuis futurus non esset, notum Christo, quia homini, erat: ergo efficacis eius uoluitio non solum imprudens esset, sed, & impossibilis. Probo impossibilitatem, non solum ex imprudentia, quæ Christi uoluntati repugnat,

repugnat, sed quia implicat impossibile cognitum, ut impossibile intendi efficaciter: atqui cognitio effectus non futuro, siue negatione illius futura cognoscitur effectus futurius impossibilis: ergo nequit voluntas efficax in illam ferri: cum tamen voluntas efficax essentia sua feratur in effectus futurius; quod si negatio futurius effectus esset ex voluntate efficaci Dei, Christo etiam ea innotuisset: quare in voluntate efficaci effectus ab humanitate non imprudentia solum, verum & culpa incurreretur.

2 Dices potuisse Christum pro priori natura ad scientiam de futuriis negationis effectus, & voluntatis Dei circa illam velle efficaciter voluntate sua humana effectum, tunc autem neque imprudenter, neque culpabiliter vellet. Sed hoc conclusionem de facto quassat. Secundo assumitur falsum. Cum enim Christus qua homo sciret debere sibi futurorum omnium cognitionem maxime eorum, quae ad ipsum aliquatenus spectare possent pro nullo signo ignorare, vel non scire potuit debere sibi cognitionem cum futuriis, vel non futuriis, seu negationis actus illius, de quo efficaciter volebat discernere, ac de voluntate efficaci Dei circa illum, vel oppositum: ac proinde imprudenter statueret non expectata scientia eorum quibus intendendus effectus posset impediri: prudentia enim dicitur appetere efficaciter ea solum, quae cuique factibilia, & assequibilia sunt: quare omnium impedimentorum, siue ex parte antecedentis, siue consequentis quam exploratissimam scientiam expectandam esse ab eo, qui illam habere possit, antequam efficaciter appetat: ergo cum Dei voluntas efficax de opposito sit impedimentum ex parte antecedentis, atque oppositi futurius ex illa ex parte consequentis ad effectum, horumque notitia evidens haberi à Christo homine possit, imo habenda necessario in illo eodem instanti sit, licet pro naturae posteriori imprudenter à Christo homine, qui ita futurum sciebat, ante illam scientiam statueretur de effectu, nec solum prudenter, sed culpabiliter, cum sciens, & volens se exponeret periculo volendi efficaciter contra efficacem voluntatem Dei.

3 Ad Agathonis testimonium, & argumentum respondeo voluntatem illam latendi recte conuinci humanam fuisse, ac non diuinam, licet circa latendi finem solum fuerit, ut vere fuit inefficax ex eo solum, quod circa media omnia humanitati possibilis ad latendum efficax fuerit, ut vere etiam fuit in homine Christo. Voluntas enim diuina licet inefficax finis, efficax autem circa media ad illud possibilis, & efficacis nequit effectu carere, ut patet in voluntate inefficaci salutis praedestinatorum: quae quia efficax circa media efficacis est, carere effectu nequit potest. Atque hanc fuisse Agathonis mentem suadent haec ipsius verba: *ergo ne ille omnium conditor, ac Redemptor, de quo dicitur: omnia quaecumque voluit fecit in caelo, & in terra: cuius velle hoc est, quod posse, in terris latere volens non potuit &c. nisi hoc ad humanam eius voluntatem, quam temporali dignatus est assumere, dirigeret?* Vbi ad potentiam diuinam voluntatis, etiam de hominibus redimendis, quae solum circa media efficax esse iuxta Vasq. potest, Pontifex recurret, ut inde humanam, quae effectus in Christo caruit, voluntatem probet, non diuinam fuisse. Hoc ipsum verba textus expriment, & non potuit latere. Ad quae Damascen. 3. de fide cap. 17. quo etiam factum est, ut cum sui conspectum subducere vellet per se id non potuerit, quod nimirum Deo verbo perspicuum id fieri placuisset, verè in se esse humanae voluntatis imbecillitatem. Siquidem appositis omnibus, quae potuit ad latendum occultationem sui non obtinuit effectuque, ad quem omnia quae potuit media apposuit, tandem caruit.

4 At insurgit Vasquez voluntas humana finis, ex qua media omnia possibilis adhibentur ad illum obtinendum efficax omnino est, si ostende, inquit, quoniam ab inefficaci humana voluntatem efficacem humanam discrimines; nisi quod ex hac homo media omnia sibi ad finem efficaciora possibilis adhibeat, secus ex inefficaci: atqui per te ex voluntate illa latendi apposuit Christus, qua homo omnia media sibi possibilis, & quam potuit efficacis: ergo voluntas humana latendi in Christo efficax

fuit. Sed facile maiorem distinguo, ex qua media omnia nobis possibilis adhibeantur: necessario concedo maiorem, non necessario, sed libere nego maiorem, & ecce discrimen quod exposcis efficacis voluntatis humanae ab inefficaci quod illa cogat, ut media efficacis, quae ab intendendo possibilis adhibeantur, inefficax vero non cogat ita apponere licet ita apponi non vetet. Accedit quod iuxta Vasquez ipsum voluntas Christi, etiam humana fuit ostendens suam imbecillitatem humanam, idque etiam à Damasceno asseri docet, ad quod ut lateret fecit quod potuit, neque aliter ostendi imbecillitas humana poterat, nisi eis praestitis omnibus, quae potuit non latendo: ergo potuit velle inefficaciter latere, alioqui vellet latere, & non latere ad ostensionem suae infirmitatis humanae, atque verumque efficaciter, ac simul: nempe duplex contradicendum quod repugnat.

QVÆSTIO VII.

An vi vnionis peccati fomes fuerit in humanitate Christi extinctus? an ligatus? an viuus, & solutus?

B hac quaestione vnionis hypostaticae oppositionem non solum cum peccato, sed cum peccati principiis examinamus: ac primum de oppositione cum fomite peccati, qui peccatorum in nobis, quasi prima radix est.

CERTAMEN I.

Quid fomes, quidque eius ligatio, & extinctio sint statuitur.

1 Explodenda circa primum est aliquorum apud Vasquez, & Soarium infra opinatio: nempe fomitem esse morbidam, nescio quam in appetitu qualiterque, & praeter naturam corruptam in malum inclinantem. Et enim inclinatio ad malum, ut malum in appetitu esse non potest, nisi possit aliud esse quam habitus vitiosus: hic autem in sanctis in quibus peccati fomes est, gigni actibus non potuit, imo, nec ab hominibus, antequam primo, non solum actualiter, imo omni vitiorum genere peccati, quae inclinatio vniuersalis est fomes: nisi demum à Deo progigni, vel à natura ipsa, non sine conditione iniuria manare. Si autem inclinatio illa non sit ad malum, vel ad malum, sed ut delectabile, sicut appetitus ad reliqua delectabilia se solo inclinat, ita, & ad delectabile, quod malum morale sine ea qualitate inclinabit. Affectus tres, & spiritualis vitae Magistri quid huius opinionis sententiam sonant: Sed id tamen volunt per peccatum eis priuata naturam, quibus appetitus à delectabili malo non ita traheretur. Durandus igitur in 3. q. 3. docet appetitum potentiam appetitus esse peccati fomitem, siue inclinationem in actus circa delectabile dissonum rationi. Contra tamen, quia fomes peccati est effectus peccati originalis per Tridentinum sess. 5. decreto de peccato originali: atqui originale non est causa appetitus sensituius, ergo hic secundum se non est fomes peccati. Secundum Diuipara, beatis, Christo Domino, & Adamo innocenti fomes peccati non est per patres, & concilia, & tamen in eis omnibus est appetitus sensituius: ergo appetitus ipse sensituius fomes peccati non est.

2 Ut hæc vitaret Vasq. d. 4. c. 5. d. 47. Vnding. d. dub. 3. n. 23. verù *Dico primo*. Fomitem peccati in actu appetitus circa delectabile inhonestum quatenus voluntatem ut illud prosequatur sollicitat omnino constituit: Vasquez, quia in Christo Deipara, ac beatis appetitus cum tota sua latitudine adest, & tamen abest peccati fomes: quare non in illa inclinatione appetitus

quatenus etiam delectabile inhonestum concernit, sed in actu præfato erit constituendus Vvadingo: quia Patres peccati fomitem concupiscentiæ legis membrorum, ac tentationis nominibus in se deplorant. sed hoc nõ vrget: ex quippe voces inordinatam facultatem etiam commode cadunt; atque insuper effectus fomitis, quos solum, non illum per se sentiri congeruntur. Nec magis vrget primum. Nam licet in nuda solaque potentia appetitus sensitui non sit inclinatio in delectabile dissonum rationi, ac deordinatio sufficiens ad peccati fomitem, poterit tamen esse in illa cum aliis ex parte actus primi se tenentibus, quæ Christo Deiparæ, ac beatis deficient: ergo non stabit in actibus appetitus sensitui, licet in appetitu ipso secundum se non stet. Sed vltius impugnat sententia: quia fomes peccati potest extingui iuxta Patres, & Theologos omnes; at motus ille, siue actus deordinatus sensitui appetitus auferri quidè potest, non extingui. Nã si auferatur nihil illius manet, sicut manent in igne extincto carbones, & ligna; si non auferatur, licet impediatur ne inflammet non extinguitur. Secundo: quia in infantibus & sopitis prorsus, in quibus nullus motus appetitus sensitui indelectabile dissonum rationi est, est tamen peccati fomes. Tertio motus ille appetitus est tētatio interna; Ast omnis tentatio interna oritur à concupiscentia Iacobi. l. num. 15. *Vnusquisque vero tentatur à concupiscentia sua.* Quo concupiscentiæ nomine fomitem peccati Patres omnes intelligunt: ergo motus ille appetitus sensitui oritur à fomite peccati: ergo non magis potest esse fomes peccati, quam esse sui ipsius principium.

3 Dicendum nobis est cum Soar. d. 34. sect. 2. & t. 2. 3. §. d. 4. sect. 5. fomitem peccati esse appetitum sensituum non præcise sumptum, sed deordinatum ad effectus, & motus erga bonum delectabile dissonum rationi, seu in honestum: quæ deordinatio qualitatem superadditam non claudit, vt vetustiores aiebant, sed solam negationem donorum, quibus ex parte actus primi motus inordinati impediuntur, siue legatione extinctione. Probatur: quia nec est potentia secundum se, vt contra Durandum ostēdimus: nec affecta morbida illa qualitate Theologorum antiquorum: nec motus appetitus sensitui à vazio assertus, vt vidimus: nec aliud apparet excogitabile, quam potentia appetitus deordinata per negationem illorum donorum, quibus ordinanda erat, vt nihil contra rationem appeteret, de se se: ergo in eo stat fomes peccati. Probatur secundo: quia fomes peccati est principium omnium tentationum interiorum, vt aiunt Patres omnes ex recitato Iacobo: at solus sensitui appetitus deordinatus est principium earum tentationum: ergo sic deordinatus appetitus fomes peccati est. Minor probata est contra viquez num. 2. sine. Probatur tertio, ac simul impugnat viquez, & Vvadingo sententia. Quia è duabus deordinationibus appetitus sensitui in ea, quæ prima, & radix alterius est fomes peccati constitui debet, ast prima deordinatio appetitus sensitui, est deordinatio ipsius in actu primo, posterior autem, & secunda est motus actualis: ergo in illa deordinatione stat fomes peccati, non autem in hac. Maior probatur, tum quia fomes peccati omnium sensu est radix interna peccati: tum quia fomes idem significat, quod incentiuum peccati, quod quidem flammæ concipiendæ initiu est, vimque dicit, & potētiā fumigantem, qua facillè in anima peccati flamma concipiatur, quæ omnia nõ nisi in appetitum sensituum deordinatum quadrare possunt.

4 Quid autem ligari hunc fomitem sit, quid extingui quouè alterum ab altero differat indagandū iam est. Soar. l. 5. §. 1. *differentiam*, sine, tam ad ligamen, quam ad extinctionem fomitis necessarium putat, vt deficiat illi aliquid requisitum ex parte actus primi, vt in actu prodire queat. Nempe Dei decretum concurrēdi, vel obiectum, aut interna illius sensatio. Sed tamen nec nec obiectum, nec interna sensatio deficiat ligari appetitus deordinatus aliud poterit propriè, si ea præsidia homini ex parte intellectus, & voluntatis adsint, quibus voluntas appetitus deordinatus aliunde poterit propriè si ea præsidia homini ex parte intellectus, & voluntatis adsint, quibus voluntas appetitus moribus etiam deordinatis trahi, nõerijvè

R. P. Christoph. de Ortega de Dei incarnat.

nequeat, quemadmodum fera, vel canis ligatus propriè dicitur non solum qui adeo arctè catena, vel fune ligatur vt progredi nullatenus queat, sed & qui ita ligatur, vt licet progredi aliquantulum possit non ita vero, vt eo perueniat, vnde potest nocere. Secundo Dei decretū de concurrēdo, vel non concurrēdo cum appetitu sensitui ad suos inordinatos motus prius quidè est, vel eis motib. vel eorū negatione, posterius autè natura determinatione in act. i. appetitus ad illos per obiecti sensibilis internam sensationem, sicut, & posterius natura est determinatione ignis in actu i. decretum concurrēdi cum illo ad calefactionem, atque vniuersim cum quavis causa creata non libera, & indifferenti in act. i. sed determinata, quare nisi Deus præternaturali prouidentia de se meroque suo arbitrio vtens independēter à causis secundis earumque exigentia, atque antecedēter ad huius præuisionem decerneret non concurrere cum appetitu sensitui ad deordinatos illos motus decretum non concurrēdi ad illos nequit esse ligamen fomitis peccati ex parte actus primi fomitis ipsius, sed post illum erit, licet sit ante actum secundum deordinatum appetitus.

5 Vt autem rigidam ligamini huius atque extinctionis diuersitatem explicemus, vocis vtriusque proprietates, vnde per metaphoram ad rem præsentem translatæ sunt accuratè erit inspicienda. Extinctio igitur de ligno ignito dicitur propriè, cuius similitudinem fomes seu appetitus deordinatus gerit, qui voluntatem mediis inordinatis suis motibus tanquam flammis inflammare aptus est de se. Sicut ergo quandiu lignum fumigat, licet neque igne faciat aliud, neque flammam concipiat, neque est, neque dicitur extinctus, quia eas concipere, atque inflammare aptu proxime est. Ita appetitus sensituius quandiu inordinatus manet, licet motus inordinati flammam non concipiat extinctus absolute erit, quado manente appetitu in se (qui materia apta deordinationi, & flammis illis concipiendis, quasi lignum est) tollitur deordinatio. Ligatio vero propriè de eis dicitur, quæ possunt localiter disungi, atque moueri: ac de fomite, quia ad motus deordinatos suos progredi, ac insuper ad voluntatem sollicitandam per illos peruadere potest, ligatur vero propriè, cum manente fomite, seu appetitu deordinatione, impeditur ne possit progredi siue ad suos inordinatos motus, siue ad trahendam voluntatem ad effectus circa delectabile rationi dissonum atque inhonestum, vel arctius, vel laxius vt num. 4. exemplo canis ligati explicabimus, eo autem gradu, quo fomes ligatus est expeditus absolute esse non potest, licet absolute ipse eiusque potentia maneat, sicut, licet mea facultas progressiua maneat cum vinculis, quibus ligor, ast non manet expedita absolute, atque soluta: Soluta enim, & expedita potentia, cum impedita, atque ligata prorsus repugnant, vt de se patet.

CERTAMEN II.

Quibusnam fomes peccati, vel extinguitur, vel ligatur, statuitur.

1 **D**eordinatio appetitus, qua fomes peccati formaliter constituitur, nihil aliud est, quam appetitus ipse, & sensatio interna delectabilis boni inhonesti cum vi mouēdi illum ad eius boni prosecutionem, & negatio eorum, quæ, si animi, atque appetitui qui re ipsa idem cum illa est, adessent fortius derinerent, ne iret in illud obiectum, quam à propositione ipsius per internam sensationis virtutem traheretur. Caier. ergo & Dur. apud Soar. t. 2. 3. p. d. 4. §. 5. *Cum vero*, docent: fomitem per intrinsecam qualitatem inhærentiam, videlicet habitum perfectiorum extingui posse, contra quos moueri alias appetitus possit. Sed primo habitus naturales virtutum præter expressiores species obiecti honesti, & delectabilitatis, quam exercitio virtutum experti fuimus reieci controuerfia de anima: quare habitus voluntatis per accidens infusus nõ admitto; Supernaturales vero non inclinant, nedū determinant ad suos actus, sed solū sunt potentie cõplementa vt act. sup. possit attingere, quod sine illis pertingere non valebat. Tertio potentia appetitiua physica qualitate mobilis

511

mobilis non est, quia solum est mobilis intentionaliter, siue per obiecti propositionem, ut controuersum etiam de anima ostendebam: quare physice qualitatis assistentia, neque ab obiecto delectabili prosequendo, retrahi, neque ad oppositum prosequendum impelli, trahere potest. Hec ex principiis propriis, ex communibus. Contra quarto: quia appetitus naturaliter fertur in delectabile applicatum, nisi per superioris potentie imperium, & motionem contineatur, cuiusmodi habitus perfectarum virtutum minime sunt. Quinto: habitus perfectarum virtutum non reddunt impotem appetitum, ut delectabile bonum oppositum non prosequatur, sicuti neque habitus vitiosus, quantumuis intensus impotem reddit potentiam, ut prosequatur bonum: quare non solum appetitus deordinationem non extinguit, sed neque absolute ligat. Nec refert habitus virtutum, & gratiam ratione subiecti in quo sunt, v. g. Deip. vel homine Christo, eandem vim habere: nisi enim ratione subiecti plures partes qualitates coniungantur, ut in subiecto deo contingit, est subiecto maius actiuitatis qualitas habere non potest. Sed esto posset: non tamen rationis alterius, quam eius actiuitas foret.

2 Dico primo: decreto Dei de non concurrendo cum appetitu circa delectabile diffoni rationi ligatur. fomes, non extinguitur extrema conclusionis pars probata est contra Soar, cert. 1. n. 4. Manet enim deordinatio appetitus, licet defectu principij necessarii ad motus inordinatos impediantur voluntati, atque animo noceat: aut in ea deordinatione fomes formaliter consistit, eiusque in actu primo vitæ ergo manet fomes viuus, cum quo pugnat contractio extinguitur esse: ergo eo decreto non concurrendi ad motus inordinatos cum appetitu fomes peccati non extinguitur. Quod autem eo decreto fomes peccati ligetur ex parte antecedentis ad motus inordinatos pater, quia siue decretum eiusmodi habeatur independentem a determinatione appetitus in actu 1. ad obiectum delectabile inhonestum, proleuione per propositionem internam sensationis, siue post illam, atque inspecta determinationis eius exigentia, nequit appetitus moueri ad illud obiectum: cum deficiat illi principium necessarium ad eiusmodi motum: ergo ligatur ea deordinatio appetitus in actu primo, siue fomes peccati, ne ad illum motum progredi queat, neque voluntati noceat.

3 Dico secundo: ligatur etiam fomes peccati decreto non concurrendi cum voluntate ad consentium circa bonum delectabile diffoni rationi: sed secus autem auxilio efficaciter retrahente a consensu negatiue, vel positiue. Prior pars conclusionis huius patet: quia licet tunc appetitus deordinatus possit progredi ad motus deordinatos suos, aut deficiat illi principium necessarium, siue voluntatem ad consentium inhonestum circa suum obiectum trahat eique mediis inordinatis suis motibus noceat: quare licet laxius, neque adeo arte, atque decreto primo, ligatus est fomes, siue, appetitus deordinatus ne ulterius procedat, ac voluntati noceat. Secunda conclusionis pars de auxilio efficaci retrahente a consensu voluntatem, negatiue ne consentiat solummodo, siue positiue inducendo illam efficaciter ad actum oppositum, cum consensu ad quem appetitus, eiusque deordinati motus voluntatem sollicitant: probatur, quia cum eo auxilio remanet potentia antecedens voluntatis expedita ad consentium turpem, & inhonestum: quare, & pugna fomitis, eiusque inordinati motus antecedens, licet potestate consequenti vinci voluntas nequeat, quia necessitate logica non potest non esse negatio consentis turpis, quam infert per Logicam, siue consequentia illatione auxilium efficaciter retrahens ab illo consensu quod qua efficaciter, futuritione consentis saltem conditionata constituitur, quod si ligatum fomitem, & eius motus inordinatos ex parte actus secundi, siue consequenter, ne voluntatem noceat auxiliis efficacibus contendat, quatenus hæc futuritionem negationis consentis concernunt non nimis remanent: atque eo pacto dictam peccati fomitem ligatum esse in Apostolis aliisque confirmatis in gratia pro quibus decretum conferendi auxilia efficaciter, quibus a consensu turpi retraherentur in omni occasione in Deo fuit.

4 Dico tertio: fomes extinguitur remotione habituali

per totum vitæ tempus sensationis internæ de bono delectabili diffoni rationi. Probatur, quia appetitus sine obiecti representatione nequit ex parte adhuc actus primi ferri in illud: cum nequeat ferri in incognitum: ergo habitualiter pro toto vitæ tempore sensationis interna boni delectabilis diffoni est impotentia antecedens appetitus, ut in illud feratur: ergo non est inclinatio ad illud: ergo nec deordinatio que in ea inclinatione in actu primo ad delectabile diffoni formaliter consistit: ergo nec fomes viuus, qui aliud est, quam ea appetitus deordinatio que in ea inclinatione in actu primo ad delectabile diffoni formaliter consistit: ergo nec fomes viuus, qui aliter certat. Dixi autem habituales esse debere eam remotionem. Lignum enim, quod ad tempus solum non fumigat extinctum non est: quare licet infans, accipit, vel extas impatientibus ea interna sensatio boni delectabilis diffoni non adsit, quia tamen habitualiter, potestque vitæ tempore, sed ad tempus solum adsit fomes in eis extinctus non est. Erit autem sensationis interna habitualis remotio per Dei decretum de ea sensationis remotione, vel obiecti ac speciem remotione, vel alias non occurrentis ad sensationem internam erga illud, aut vehementer alicuius obiecti cognitione, præcipue Dei visione, quæ vium sensibilibus non relinquit, ut in extasi vsu venit, & similibus.

5 Dico quarto: fomes extinguitur adstante etiam modo interna sensatione, sola impeditio virtutis motuæ per illa obiecti delectabilis diffoni. Probatur, quia impeditio virtutis motuæ intentionalis obiecti delectabilis diffoni, nequit ex parte actus primi appetitus ad illud moueri: ergo neque habet inclinationem in actu 1. ad delectabile diffoni sine qua inclinatione in actu primo, neque deordinatus appetitus est, nec fomes potest consistere. Multifariam vero potest virtus motuæ delectabilis diffoni etiam propostis per internam sensationem impediri, vel auferri. Primo per vehementem representationem de damno grandiori in eius delectabilis diffoni proleuione appetitus factam, ad cuius aspectum delectabile mouere appetitum non poterit, vimque motuam amittet, ne contingit in carnibus propostis, quæ famelicum canem mouere nequeunt, cum aliquis simul præsentatur gladius illi minitans, ne deuoret. 2. Representatione grandioris delectabilitatis capiendæ ex actu opposito facta per internam sensationem, siquidem obiecti spiritualis cognatio, & profectio corpus etiam delectat. Psal. 33. n. 3. Cor. man. & c. ro mea exultauerunt in Deum viuum. Cuius delectationis sensibiles species nondum exercitatis potest Deus infundere. Tertio per lumen magnum supernaturale intellectus boni oppositi honesti, damni que tam positiue, quam negatiue inducendi ab assensu circa obiectum quoduis delectabile diffoni, præcipue si eo lumine, & representatione ad efficacem fugam illius voluntas rapiatur: tunc eam ratione identitatis, vel radicationis in eadem anima cum appetitu immobilis hic bono delectabili relictæ. Hæc lumen supernaturale præuenit fuit adæ voluntas, atque fomes in illo extinctus: quia lumen illud pro natura proprio ad motus appetitus, atque habitualiter, perpetuo duraturum datum ex parte Dei fuit: atque adeo nisi consentiente prius natura voluntate, & proleuente bono delectabili rationi diffoni moueri ab eo appetitus non poterat. Denique visione beata, qua longè imo infinitè excellens delectabilibus creatis bonum Deus clare proponitur proleuente delectabilis diffoni amittendum, qua in voluntate ardēs eius amor necessario conceptus, quæ duo pro priori natura ad appetitus motionem sua immobilis illum ad delectabilis diffoni proleuente remotionem reddunt, ac vim motuam sensationis internæ delectabilis profus infringunt. Sicque in beatis hominibus peccati extinguitur.

CERTAMEN III

In Christi humanitate peccati fomes viuus neque fuit nec esse potuit, sed omnino extinctus.

1 **E**st vetustiorum Theologorum prima conclusio: Pars in 3. d. 15. S. Th. 3. p. Valq. d. 4. c. 5. num. 43.

med. Soar. d. 34. sect. 2. §. Dico Secundo. Lugo d. 22. sect. 1. Vvadingo d. 8. dub. 3. num. 30. §. Dico tercio. Bernal. disp. 44. sect. 3. num. 5. 1. verlu Quoad fomitem; ac vno verbo Recentiorum etiam omnium sententia. Dedit eam nobis ac illis Cyrill. Alex. lib. 3. Pentabilij latini per nostrum Franciscum Turrianum in sua hophotheca dicens: Verbum corpus suum virificum fecisse: *Quippe cum sit vita secundum naturam, utpote Deus ut faciens nos participes eius spiritualiter, corpore etiam faceret victores corruptionis, & interitus, & legem peccati, que in membris carnis est, per se ipsum inanem reddens damnauit peccatum in carne sua.* Epist. 1. ad successum sub med. post librum de incarnat. vnigeniti apud Turriani hophothecam, ait carnis in nobis ægroantem assumpsisse; propriamque incarnatione fecisse; *ut quia est vita, & vita auctor destrueret eius corruptionem, & increparet motus ingeneratos, motus scilicet ad voluptatem, sic enim perimendum erat peccatum in carne. Recordamur autem, quod Paulus legem peccati vocauit motum in nobis genitum. Igitur quia caro facta est propria verbi desinit subiecta esse corruptioni: & quia peccatum non fecit, utpote Deus & carnem, ut dixi, fecit propriam, desinit ægroare ex cupiditate voluptatis.* Quibus illustrem conclusionis rationem mox expendendam nobis etiam dedit August. 1. contra duas epistolas Pelagianor. cap. 11. post med. de concupiscentia, siue appetitu inordinato contra rationem, quam, inquit, Spiritus resistitiam non habere in carne motus ille tantummodo homo potuit, qui non per ipsam ad homines venit. Pseudo Zyprian. de Cardinal. Christi operib. c. de ieiunio sub init. docet humanitatem Christi diuinitati associatam sensu, & consensu carnis peccati. Leo Pap. 1. epist. 11. ad Iulian Coensem Episcop. vers. fin. *Nihil enim carni sue habebat aduersum: nec discordia desideriorum gignebat compugnantiam voluntatum. Sensus corporis vigeant sine lege peccati, & veritas affectionum sub moderamine Deitatis, & mentis, nec tentabatur illecebris.* Concilium Germanum generale 5. act. 8. can. 12. damnat Theodorum Mopsuestensem, quod dixerat: non solum alium esse Christum à Deo verbo, sed eum esse patientem molestias à passionibus animæ, & carnis desiderijs, & à deterioribus paulatim recedentem, atque ita ex profecta operum perfectum.

2. A ratione non inferiora argumenta succedunt. Probari primum solet: quia, cum ad incarnationis finem ea appetitus deordinatio, seu fomes necessarius non fuerit non oportuit in homine Christo fuisse. Secundo: quia fomes viuis relinquatur nobis ad pignam, quam vincendo in virtute crescimus, ut ait Trident. sess. 5. decreto de peccato originali: atqui Christus non potest in virtute, & sanctitate crescere, cum in eis fuerit ab ipso conceptionis instanti, etiam quatenus homo consummatus: ergo non fuit in eo fomes peccati: quod vero ad nostrum exemplum attinet satis fuerit exterius, quod solum videri potest à demone vincendo tentatum fuisse. Bonæ quidem hæ congruentiæ, sed tamen congruentiæ sunt, quæ rem non euincunt, quæ euinci facile aliunde potest. Firmius probatur ex dictis: quia humanitati Christi Domini vnionis, summeque dignitatis titulo ea omnia adfuerunt, quibus extingui fomitem docebamur cert. 2. n. 4. extinctumque fuisse in Adamo innocenti, & Beatis asseruimus quare de facto non vno tantummodo extinctum esse fomitem fatendum est; sed tamen cum plura humanitati Christi vnionis, & dignitatis titulo debita denegari absolute poterit, denegataque quandiu moralis vixit, procul dubio sunt; non adeo absolute rationes istæ adhuc euincunt. Secundo; vt eam absolute necessario suaderent, non tamen ad rem præsentis controuersiæ, in qua de effectibus proximè formaliter ab vnione humanitati Christi communicatis solum disputamus: quare, vt conclusio de facto necessaria, & infallibiliter, atque ad præsentem controu. accommodatius, ac peculiarius de Christo quam de Adamo, alijque beatis probetur, videndum est an sit in humanitate Christi aliquid, quod fomiti peccati repugnet, vt secunda conclusionis præfixæ parte asserbatur.

3. Negarunt quidem Valq. proximè n. 55. §. Ego tamen existimo. Lugo d. 26. sect. 4. n. 52. Vvad. cit. n. 33. §. Dico quart. R. P. Christoph. de Ortega de De incarnatione.

10. Asseruere tamen, sicut & nos Soar. cit. §. Sed quærit tandem potest. Bern. vbi proximè n. 54. sed eis tamen rationibus ducuntur, quibus assentiri non possum. Prima: quia motus inordinati appetitus indecentes sunt moraliter, ac proinde si in Christi humanitate insurgerent, essent verbo vnito imputabiles: ergo repugnant cum vnione in humanitate Christi, sed contra primo: quia motus illi naturales sunt, nec indecentes moraliter, vlla veratione prohiberi, nisi voluntati, ne eos procuret, eiusvè subortis delectetur, atque ad summum, ne eos deliberato permitat: quare si in natura vnita, cui desent enumerata illa cert. 2. n. 4. indeliberato, nec procurati à voluntate, nec cum eius delectamento insurgerent præuenientes libertatem, nihil moralis indecentiæ, atque imputabilitatis verbo vnito in eis motibus foret. Nec magis præstat, quod eiusmodi motus mali obiectione, & inhonesti sint, atque ad malum voluntatem sollicitent, & contra rationem rebellent iuxta Trident. sess. 5. August. sæpè. Nam ea omnia habet tentatio externa, quam tamen passa humanitas vnita, sine vlla verbi indecentia, fuit vt fides docet, denique, vt ea omnia Soario, & Bernali daremus: nempe motus eiusmodi appetitus etiam cum rationem, ac voluntatis libertatem omnem præueniunt moraliter indecentes esse, ac proinde si in humanitate insurgerent vnita, fore verbo imputabiles, quare humanitati vnita repugnare, aut fomes in eis motibus non est, sed in deordinatione appetitus in actu primo, vt cum Soario ipso cert. 1. docebamur: ergo non inde probatur humanitati vnita fomitem repugnare, sed solum vnione ad verbum esse ligatum, ne in eos prædeat actus.

4. Ratio ergo repugnantie fomitis in humanitate vnita ea est quam per se dederunt in nobis Cyrillus Alex. & Leo Pap. recitati n. 1. quia nimirum humanitas hypostaticè vnita non solum sanctificatur Deitate, & persona verbi, sed Deificatur, redditurque antecederet omnino impeccabilis, atque ad malum immobilis prorsus ex parte actus primi, id quod perfectissimo, ac præstantissimo modo præstari à Deitate, ac persona vnita certum esse debet: est autem præstantissimus, ac perfectissimus modus, si non solum actum primum proximum ad peccandum, sed & remotum etiam, qualis est appetitus deordinatio, à Deitate, ac persona vnita impediatur: aufendo per sui assistentiam, & vnionem ad humanitatè representationi boni delectabilis diffoni per sensationem internam vim motiuam intentionalem respectu humanitatis vnita, cuius appetitum sensituum suamet assistentia per vnionem Deitas ac persona diuina reddant immobilem ab eiusmodi boni delectabilis diffoni representatione: quare non minus impotem illum ex parte actus primi ad eos actus constituunt, atque voluntatem ad motus peccati. Cum autem id per solam assistentiam Deitatis, ac personæ diuinæ mediâ vnione hypostatica fiat, nequit in eod. instanti durationis vnio esse, quin reddat antecederet appetitum immobilem, atque vim motiuam sensationi interne respectu illius auferat: quare, & fomitem extinguat de antecedenti immobilitate voluntatis ad peccat per Deit. & personam vnitam antecederet docebamur. vbi discrimen impedimentorum ex parte actus primi impedimentum purè, & impedimentum per actiuitatem assignabamus.

CERTAMEN IV.

Corollarium de Christi tentationibus

1. EX doctrina proxima quid de Christi tentationibus dicendum tenendumque sit statuere proclue est. & quidem exterius tentatum Christ. Dom. fuisse certè ex fide est, cum diabolus trib. gula, inanis gloriæ, & ambitionis, & auaritiæ tentationibus illi in deserto impetierit: unde, & videtur interius etiâ fuisse tentatus; cū externæ illæ tentationes non potuerint non sensationes eor. obiectiones internas nat. progignere, imo, & de facto progernerint atq; ad intellectus repræsentationes processerint. Nihil autè aliud videtur esse in nobis interna tentatio, quâ obiectioni diffoni repræsentat

representatio interior, & per sensationem internam, & per intellectus cognitionem, & representationem eiusmodi obiecti, nihilominus communis, & tenenda conclusio est Christum Dominum, etiam qua hominem, siue secundam humanitatem internas tentationes passum minimè fuisse. Ita docent, vel supponunt quotquot de de facto fomitem peccati humanitati Christi negant fuisse paulo aliis. Lugo d. 22. sect. 1. n. 11. Bernal. disp. 41. sect. 1. num. 5. est expressa Leonis Pap. 1. extremis illis verbis. *Nec tentabatur illecebris*. Augustini negantis homini Christo *Spiritus resistentiam*, quæ in tentatione interna non esse nequit referuntur pro conclusione eadem à Lugo ubi proximè Gregor. & Damasc.

2. A ratione etiam ea omnia militant, quæ pro conclusione negante fomitem de facto humanitati Christi ab aliis, & à nobis afferbantur cert. 3. num. 2. eis quippè omnibus titulis tentationes internas humanitati Christi non adesse oportuit. Insuper, & vis motiua sensationis, & cognitionis internæ auferebatur, unde constat disparitas tentationis internæ ab externa, qua Lugo, & Bernal. quidem adeo, ut tentationem externam à dæmone negari facilius, quam paritati respondere iudicauerit: quia inquit, facta impossibili interna tentatione, externa, quæ propter illam est fit impossibilis: sicut in infantibus & amentibus apparet, qui non dicuntur à dæmone tentari cum ab eo in actus ex obiecto malos aguntur: quia peccare non possunt. Cæterum non ideo solum, quia peccare non possunt: sed quia id dæmoni notum est, nequique serio peccatum intendere, ut ad tentationem oportet, cum peccatum nouit impossibile: ast cum hominem Christum Deum esse, atque antecederet impeccabilem non cognosceret eum ad peccata enumerata inducere, externa illa tentatione, ac propterea, & internam media externa excitare, serio intendere, ac procurare potuit, quin in impossibile cognitum, ut impossibile conaretur: quare tenenda est Euangelij rigida, & propria significatione propositio: *Ductum scilicet fuisse Iesum in desertum ab spiritu, ut tentaretur à diabolo*. Externè cum ea significatione propria nihil indecorum Christo absurdum in theologia, seu scripturæ aduersum contineatur iuxta firmam statamque catholicis regulam interpretandi scripturam.

3. Lugo vero admissa tentatione Christi externa, negat consequentiam ad internam Christi tentationem: ita tamen, ut externam æque, atque Bernal. videatur alia ratione negare, neque difficultati satisfaciat. Negat quippè: quia tentatio illa interna Christo non fuerit animo hostili à dæmone excitata. Ast non alio animo externam, atque internam tentationem Christi tentationem excitabit, ergo neque externa illata à diabolo fuit animo hostili, quare neque fuit propriè tentatio contra textum, & antecedens quod admittit. Contra secundo quia externa fuit animo hostili & cum existimatione, & animo vincendi Christum, quod possibile diabolus putabat, ut nuper dicebam: ergo internæ representationi non defuit ad proprietatem tentationis animus hostilis diaboli eam excitantis, et si ad tentationis proprietatem requireretur. Tertio neque id ad propriam tentationem requiritur: à concupiscentia enim orta, vel conjuncta cum proprio amore tentamur ut Iacobus ait, quin malum nostrum animo hostili procuret appetitus, sed bonum delectabilem foemina à viro amans, & viro foemina quin alteruter hostili animo alteruter in peccatum inducat, sed oblectamenti causa quæ in aucta effugium illud præcludit: quod appetitus, eiusque motus subditi prorsus despotice rationi, & voluntati sint. Nam amans foemina subditus non est, illamque tentat ad libidinem non animo hostili. Denique quod Deus neminem reter iuxta Iacobum, licet externas exciter tentationes, ex quibus oriuntur internæ, non ideo est, quia non animo hostili, sed quia amico solum victoriæ materiam eis subministrat, ut vincamus, atque ex eo animo simul confert auxilia, & vires ad victoriam, non quod ad tentandum animus hostilis necessarius sit, atque ex odio velle nobis ruinam spiritualem peccati, sed satis est ad illud nos hortari atque incitare etiam ex animo nostri temporis commodi.

4. Dico secundo in humanitate Christi internæ tentationes esse non potuerunt. Est Doctorem, qui peccati fomitem in humanitate Christi nobiscum iudicantur impossibile: eisdemque rationibus cum ea conclusione. Probat: quia etsi ab externis tentationibus, internæ etiam representationes appetitui, & voluntati facta fuerint: at vis earum motiua eis omnibus enumerata illi, ac præcipuè Deitate impedita fuit ex parte actus primi, ac prorsus eneruata, atque sublata. Sed obicis contra utramque conclusionem de possibili ex Lugo. Non repugnat humanitati Christi actus materialiter solum malis obiecto: ergo nec fomes peccati, nec tentatio interna nec motus appetitus deordinatus malusque materialiter solum repugnat. Antecedens probat, quia non repugnat humanitati vnix in ameniam incidere, atque sic anasthi puerum occidere fratrem putas hostem respiciat. Antecedens eiusque probatio sub lite adhuc Theologorum est de qua partim d. antecedenti, partim controversia sequenti. Quod autem ad præsentari net eo permisso negatur consequentia: quia peccatum materiale tantum nec peccatum est in se: quare pugnam cum sanctitate Deitatis nullo gradu habet de se, neque è suo principio neque est peccati inductum: ar vero tentatio interna fomes peccati, eiusque inordinati motus, licet peccatum non sint, ast sunt inductiua de se peccati, eiusque principia, & quæ proinde cum sanctitate Deitatis omnino incommensurabilia, etiam remotissimo, antecederet pugnant, omnia repugnant in humanitate, quam sui vnione sanctificant, ob quam non solum *Innocens*, *impollutus* homo Christus dicitur à Paulo, verum, & *segregatus à peccatoribus & excelsior cælis factus*. id est innocentia, & sanctitatis distantiore excelsiorisque à peccatoribus, siue eorum peccata quam sit cœlum à terra, hoc est beati cœlestes, ab hominibus peccatoribus terræ: ast Beatorum innocentia ad peccata distat, ut cum eorum remotis principis nimium internis tentationibus fomitem, eiusque motibus repugnet per omnes: multo igitur certius cum eis pugnet sanctitas & innocentia excelsior, & à peccato distans: quæ in humanitate Christi per Deitatem est.

CONTROVERSIA V.

De effectibus, siue perfectionibus humanitatis Christi vnionis titulo datis.

Vm è sanctitate, & dignitate humanitatis Christi vi vnionis formaliter communicata à Deitate operum Christi meritoria infinita dignitas proximè proueniat, de merito Christi controversia de effectibus intrinsicis vnionis videbatur disputandum. Sed quoniam difficultates, quæ circa Christi meritum occurrunt integram controversiam explebunt, nec effectus communicatos humanitati ipsi, sed ipsius operibus dignitas meritoria continet, ac tandem perfectiones & effectus titulo vnionis intellectui, & voluntati Christi communicatos, atque harum potentiarum actus, qui in Christo fuere, merita Christi, vel supponant, vel includant, controversiæ de merito, hanc effectibus, & perfectionibus humanitati Christi cum ad intellectum, tum ad voluntatem atque ad vtriusque actus spectantibus præmittere decreuimus.